

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Egy óra	kor. 1.	Vidéken: Egy óra	kor. 1.20
Negyedévre	3.-	Negyedévre	3.60
Félévre	6.-	Félévre	7.-
Egész évre	12.-	Egész évre	14.-

Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)

Felelős szerkesztő és laptulajdonos
KORBULY JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IX., Calvin-tér 8. szám alatt.
Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.
Apróhirdetések ára: egy szó 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

Átmeneti tanárok.

Budapest, július 13.

Sehogyssem lehet azt mondani, hogy a budapesti egyetemi tanárok — tisztelet a kivételeknek — mintái lehetnének a tudóshoz illő ideális gondolkozásnak.

Ez az ideális gondolkodás azt követelné, hogy a tanároknak a szemében a tudomány *öncél* legyen. A tudomány előbbre vitele, a tudománynak az ifju nemzedékkel való megszerettetése és általában maga a tudomány és a tudománnyal való foglalkozás hármasságja tölti el az ideális gondolkozásu tanárt, akinek tudásáról kiválóbbnál kiválóbb tudósművek, tanári kiválóságáról pedig a pályákra kitűnően előkészített ifjak egész nagy raja szokott tanubizonyosságot tenni.

Igy van ez a külföldi egyetemeken, még nem régen így volt hazánkban, amikor a tudós arról álmodott, azért tanult, küzdött és fáradozott, hogy méltónak ítéltesse az egyetem valamely katedrájának betöltésére. Ez a külföldi egyetemi tanár, ez volt a régi magyar egyetemi tanárok életének végcélja és hála Istennek, ma is vannak hazánkban kiváló egyének, akik nem ösmernek magasabb célt annál és arra a célra áldozzák életüket, hogy szakmájuknak legmagasabb fokban való tanítását végezzék a főiskolákban.

Fájdalom azonban, hogy egyetemeken — különösen Budapesten — mégis az ugynevezett *átmeneti* professzorok árasztják el az egyetemi katedrákat. Nem azért neveztek ki egyetemi tanárokká, mivel ők lettek volna eme tudományoknak legkiválóbb művelői széles hazában, de sőt kinevezetésökhöz egész raja mellőztetett az arra inkább méltó tudósoknak. Tolongtak a katedrák felé, kinevezettek protekció folytán és politikai szolgálataik (nem és mindig politikai *érdemeik*) megjutalmazása végett, legföljebb annyi kíváncsítván meg tőlök cserébe, a látszat kedvéért, hogy egy-két kompilációval és a vele járó reklámmal hintsenek port a közönség szemébe.

De ha nem a hivatás és az érdem segíté őket az egyetemi tanári székbe, ők maguk sem veszik komolyan a csellel, vagy erőszakkal elfoglalt komoly tereputmot.

A tanárság vesszőparipájára politikai kengyelvasról felhagott tanárok tanítása felületes és nélkülöz minden, az ifju lelket megragadó tulajdonságot. Nagyrészt amolyan *átmeneti tanárok*, kik a katedra révén kormány-hivatalokat, úgy a képviselői mandátummal, mint a katedrával lényegileg össze nem férő mellékjövödelmeket hajhásznak mindenféle, nem mindig kristálytisza vizekben és ezáltal kettős bünbe esnek, mert kötelességöket elhanyagolják, ráadásul még rossz példájukkal

működnek közre az ilyesmire különben is könnyen hajló ifjuság megrontásában.

Mit látunk e pillanatban is a politikai élet nyüzsgő forumán? Kik tolonganak a választási urnák körül? Kik jelölik magokat a mindenre-visszhang sajtó révén a képviselői állásokra? Kik tartanak most is igényt a megürült kormányállásokra? Bizonyára az átmeneti tanárok, akiknek fajtajából csak nagy ritkán történik, hogy a nyugdíjaztatás nem éppen édes pillanatának bekövetkeztével, visszakiváncsognának a tanári pályára, a tudomány ugarát megtermékenyítő munkásság folytatására.

Semmi porcikája sem vonzódik az átmeneti tanárnak a tanársághoz, a tudományhoz. Ezért nem halad némely szakban a tudomány, ezért nem eredményes a tanítás, ezért nem növekszik a magyar egyetemi oktatás és tudományosságunk tekintélye és színvonala.

A tanár maradjon a katedrán, inkább lassuk el állását annyi diszszel és javadalommal, hogy onnan máshová ne kíváncsokozzék. Itt is inkompatibilitást kell felállítani, fődo'og azonban, hogy a tanárok kiválogatásánál mindenkor az érdem döntson és csak is oly egyének neveztesse ki egyetemi tanárokká, akiknek ez nemes ambiciójuk, kik nem átmeneti állásnak, hanem egy munkásságban eltöltendő élet előkelő keretüül tekintik az egyetemi tanári pályát!

A csavargó napja.

— Cantulle Mendes. —

— A Magyarország tárcája. —

I.

Arra, hogy gond nélkül csavaroghasson, mije sem hiányzott Fülöpnek s elindult Párisból egy szép kék reggelen, amikor az feltűnt a kémények s a fedelen ülő verebek között. Ahogy kiért a szabad mezőre, egy percre megállott, megnevesített ujját felemelte, hogy megtudja, merről fúj a szél s arra ment.

Mert a szellő jó útmutatója a csavargóknak s tölle kell megkérdezni, merre vezet az út, hanem az első előröppenő fecskéhez fordulunk.

Az ég oly tiszta volt, oly fellegtelen, oly áttetsző kékségü, hogy Fülöp azt várta, hogy meglátja távolról feltűnni az angyalok repülését; s minthogy tele tudóval szivta magába a levegő fényes üdeségét, végre azt hitte, hogy örömtől dadogó szívében benne van az egész ég végtelenségével, angyalaival.

Mikor egy kis berek szélén mendegélt, egy tán, a legfelső ágakon egy nagyon ifju, sovány, hosszuhaju embert vön észre, aki előrehajtott fővel, úgy nézett ki, mintha halkan beszélne valami rejtetthez, vagy láthatlanhoz, oda a levelek közé.

— Mit csinál ott uram? — kérdé Fülöp.

— Uram, — szólt az ágakon ülő — Plinius a természetudós bebizonyítandó, hogy a fülemilék képesek utánozni az emberi hangot, sőt

rendkívül éles emlékezőtehetséggel bírnak, azt beszéli, hogy egy rómakörnyéki csárdában több madárnak az a szokása volt, hogy elbeszélétek egymásnak este azokat a politikai dolgokat, a melyeket az ottan ebédlő fuvarosoktól hallottak. Nos és én e fán egy csalogányfészket fedeztem fel s fenhangon dalokat és balladákat mondogok el a még pihés kicsinyeknek, hogy majd eldalolják a nyári éjek visszhangjának.

— Tehát verseket csinál?

— Micsoda? Ön talán nem? Ime, éppen egy kis tavaszi elegiát végeztem be s szívesen elmondok.

S a költő, le sem szállva a fáról, epedve sugotta el buskomor versének utolsó szakait.

Fülöp mosolyogva távozott, egy szót sem szólva, félve, hogy e kötetlen beszéd meg ne zavarja a vers könnyed ütemeit, melyek még elszórva ott lebegtek a légben. De mikor már kissé távolabb volt, visszafordult az erdőszél felé, a költő a csavargó felé hajtogatta, mint fehér kendőt, amely bucsuztat, a hajlékony, lombos ágat, amelyen ott volt a fülemiléfészek.

II.

Mikor elhangzott a dél, egy távoli hegyes torony naptól égő fedele alatt, Fülöp éhes volt. Hogy nem tért be egy korcsmába sem, bizonyosan nem a korcsmákon mult, az utolsó, amely előtt eljött, pompás káposzta illatát küldte felé, de nem volt mivel fizesse meg a legszerényebb ebédet is. Zsebe üres volt, mint a hasa. S az éhség folyton növekedve, követelő kezdett lenni.

Nem megsze egy kecske ropogtatta a füvet az árokban, fehér, egész picike kecske, amely ug-rándozásaival csak a legyeket ijesztette meg. Vad indulat járta át Fülöp kebelét: hogy megragadja a kecskét, vigye be az erdő mélyébe s fojtsa meg, süsse meg, szöröstül bőrostül egy hevenyészett máglyán, vagy tőpje szét egy nyersen a tűzföldi ember ujjongásával, mikor boldog fogai összevéreződnek.

De a csinos állatka felé ugrált, s fölemelve első lábait, szépen leült. Fülöp elragadtatva csókoltta meg, anélkül, hogy megharapta volna a két szeme között a kis kecskét, s hivta, hogy menjen vele. A kecske jött s együtt vándorolgtak, egyik vidoran szökdelve, a másik kissé roskedvüen, fáradtan, az egyik itt-ott egy fűszálat tépve, a másik irigykedve. Mert az éhség, mely már régen rakoncátlanokodott, s most már nem hallgatott a szép szóra, felsem vette a szép mezőket s a ragyogó láthatárt — hiszen nem igyekszik az a látóhatár — fölfalta volna az utszé, csipkebokrokat, levelestül, tövisestül, s igazán nem tudta, mi tartja vissza, hogy ne essék neki a vén nyárfák héjájának.

De hirtelen öröm-kiáltások s mindenféle szinü üdvözlő kézmozdulatok!

Itt van! Tessék! Csakugyan ő! Egy ur hozza haza! Ah két csavargó! De most itt van! Köszönöm Uram!

S a kötél-táncosok, kiknek félbeszakadt reggelijök ott a mozgóház mellett a zöld fűasztalon piros hussal, sült burgonyával, s vörös borral félig telt üvegekkel kacérkodott, azt kívánták,

Budapest, július 13.

Az önálló vámterület a gazdasági egyesü-letekben. A szolnok-dobokamegyei gazdasági egyesület legutóbbi igazgató-választmányi ülésén tárgyalták a fejmegyei gazdasági egyesület köriratát, mely tudvalevőleg az önálló vámterület mellett foglal állást. A választmány üdvözlő a fejmegyei gazdasági egyesület azt a törekvését, hogy a gazdaközönség figyelmét a létalapját érintő kérdések iránt ébren tartani igyekszik. Nem teheti azonban magáévá a társ-egetesületnek az önálló vámterület feltétlen szükségét kimondó határozatát, hanem ehelyett kívánatosnak tartja a vám- és kereskedelmi szövetség megújítását, de csakis ana feltétel alatt, ha sikerül Ausztriával oly vámpolitikai irányzatban megállapodni, mely a magyar mezőgazdasági termelésnek olyan védelmet biztosít, mely a közös vámterület piacáról az idegen országok nyersterméneinek versenyét kizárja.

Horánszky beszámolója. Horánszky Nándor augusztus 25-én mondja el beszámolóját Abauj-szepsiben, ahová öt számos képviselő kíséri. A beszámoló beszéd a politikai helyzet megvilágításán kívül föl fogja tártani Horánszkynek Magyarország jövőjére vonatkozó egész politikáját, s kiterjeszkedik arra is, hogy a magyar tisztviselők fizetésrendezését miképp lehetne nyélbe ütni.

A vármegyei pénztárak államosítása. A belügyminiszterium kodifikációs osztályában erősen dolgoznak a vármegyei pénztárak államosítására vonatkozó törvényen. A törvény már január elsejével életbe fog lépni. A munka gyors haladását mutatja az a körülmény is, hogy Széll Kálmán miniszterelnöktől, mint belügyminisztertől sűrűn mennek leiratok a vármegyékhöz, melyek az államosítás egyes részleteire vonatkoznak. Most ismét leiratot intézett a belügyminiszter a vármegyékhöz, melyben záros határidőn belül jelentést kér arról, kik vannak a vármegyei pénztáraknál alkalmazva. Ezek névsorát, fizetésüket óhajtja a miniszter tudni, valamint azt, hogy az illetők a nyugdíjintézetbe mennyit fizettek be. A munkálatokkal a belügyminiszterium illető osztálya nemsokára el fog készülni.

Az igazságügyi államtitkárság. A minap mi is megemlékeztünk, hogy az igazságügyi államtitkárságban változásra lenne kilátás. Ma erről félhivatalosan azt jelentik, hogy az igazságügyminiszterium politikai államtitkári állásával kapcsolatban egy idő óta állandóan forgalomban levő kombinációk teljesen önkényesek s alapjuk nincs.

hogy a csavargó vegyen részt étkezésükben. És Fülöp az óriás-kigyó falánkságával evett, mikor egy bivalt akar elnyelni, s azután egy piros-fekete belisztezett arc, clovn és az eröművész között ülve tizenkétszer emelte s üritette ki poharát a vendégszerető Thesjeis egészségére.

A park, amelybe Fülöp benézett a vasrácsos kapun át, oly időtájt, mikor már kezd leszállni az est, tágas, nyugalmas, kifogástalan volt, négy fatömbjével, amelyek szemben állottak egymással négy pázsitos tér közepén, s jobbra-balra, a főutmentén, mely fölött az ágak összehorultak, mint valami alagut végén, világos, még verőfényes mezőre lehetett látni.

A kastély magas csarnokában, hol a tükröző, kék faiencek cserepeiben kövér levelű növények kevélykedtek, egy ifju nő ült, világos pongyolában szalmakalappal, mely átengedve félig a sugarakat, árnynyal, fénynyel önti el az arcot; himzést tartott hosszú keskeny kezében s nem himezett, elábrándozva, míg egy kövér ember mellette — kétségtelenül a férje — nehézkesen végig dülve, nádszékben egy nagy ujság lapban olvasott. S az asszony sovány, kissé gyengécske kinézése mellett olyan kívánatos volt!

Fülöp a ház és a szerelem nélküli csavargó irigylte a szép kastélyt s a szép asszony birtokosát. De az asszony fölemelte tekintetét s ránézett a csavargóra . . .

Felesleges munka.

Budapest, július 13.

A tisztviselők fizetésének javítására vonatkozó, ma legaktuálisabb kérdés megfejtéséhez fűződik egy másiknak a megoldása, de persze sikeres megoldása, amelyhez azonban — tisztelettel legyen mondva — a mi intéző köreink alig értenek. A közigazgatás egyszerűsítése, a felesleges munka kiküszöbölése, ez az a mód, mely a tisztviselők számanak az apasztását és ezzel kapcsolatban a megmaradó tisztviselők fizetésének emberséges emelését lehetővé tehetné.

Allapodjunk meg ma egy percre ennél a kedvenc röpke jelszónál. Ahhoz nem értők szeretik összegabalyítani az egyszerűsítés jelszót az összekuszálás fogalmával. Imígyen:

„Egy hivatalozgát magasabb fizetési fokozatra léptetnek elő; egy új törvény és rendelet évfolyamot kell beszerezni; egy folyó-falat ki kell meszeltetni; egy fegyelmi vétséget elkövetett tisztviselő ellen a megtorló eljárást kell megindítani.“

Ismerek egy igen magas állású tisztviselőt, aki az alsó hatóságnak meghagyta, hogy a négy-féle dologról egyetlenegy jelentést kell tenni, melybe azok „fejléményeit“ összefoglalja. Mert sokszor az emberi észjárás mérhetetlen és beláthatatlan.

Hogy ennek a négy kérdésnek az ugynevezett utóiratai hogyan kuszálódnak össze; hogyan tárgyalja e négy kérdést, ha történetesen több előadója van, ha több szakosztályba tartozik az a több előadó, azt fesse ki magának a kedves olvasó képzelme.

Tehát óvakodjunk mindenekelőtt a heterogén-ügyeknek összekuszálásától. De aztán következik mindjárt rá az intelem s óvakodás a felesleges munkától.

Óvakodás és tartózkodás a fölösleges jelentéstől és értesítéstől.

Egy alsó hatóság, akinek meg van hagyva, hogy a szóban levő állásra a pályázatot hirdesse meg és a pályázat eredményét terjeszse fel, minden egyes alkalommal külön jelentést fabrikál, melyben jelenti, hogy a pályázatot tényleg meghirdette s hogy annak eredményét fel fogja terjeszteni. Persze ezt a jelentést fogalmazni, másolni, felküldeni, ott fenn iktatni, elintézni, kiadózni és irattározni kell.

Szaporítani kell a nyomtatott úrlapokkal és ezt többszöröző bélyegzők segítségével való elintézést. Ez olyan mód, amely eleve meggátolja sok korlátolt hivatalnok csodaembernek a bőbeszédű vagy ünnepies terjeszkedő prézsmítálását.

Terjeszteni kell a hátrirati elintézést. Ez természeténél fogva egyszerűbb, mert nem kell a tárgyat, melyre az elintézés vonatkozik, jelezni, mert hiszen az azt tartalmazó iraton foglalatik és így magától értetődik, hogy a határozat mely tárgyra vonatkozik.

Hosszasan nézett reá majdnem mosolygó fájdalommal s mikor szeméi rátévedtek a kövér emberre, aki még mindig olvasott az ujságból, elkomolyodott, lehajtotta fejét, egy sóhajjal, inkább elgondolkozva, talán mert ez az ifju utazó ott volt előtte a kapu tulsó felén, oly közel s olyan távol . . .

III.

Egész nap gyalogolt egyébiránt boldogan, szabadon, napfényben, szélfúvásban, széles uton és keskeny ösvényen, kavicsos és pázsiton, áthaladva a falvakon, anélkül, hogy megállott volna, nem állva meg a berkekben csak, hogy egy kortyot igyék a forásból, vagy hallgassa moráját, s mikor eljött az est, még nem volt fáradt, annyira megerősítette az üde lég izmait, s élesztette véréit.

Sőt még szívesen táncolt volna a kisvárosi népekkel, akik vidóran mulattak egy nagy, nyitott pajta alatt, egy hegedű, s egy klarinét hangjai mellett. Lakodalom volt, a paraszt jókedve ujongásával s széles kacagásával. Majoros vette el a majorosnét.

Fülöp nem szerénykedett. Derekon csipett egy nyoszolyó-lányt s megcsókolta a nyakát. De merésznek gonosz következményei lőnek. Mindenki reá rohant nagy zavarodással, szidva, padokkal fenyegetve, villákat nyújtogatva, s ő

Ismeretes dolog azonkívül, hogy az ilyen hátrirati elintézés stílje igen rövid és szabatos lehet és szokott is lenni és éppen a lapidáris rövidség és rövidírás mesterisége a mi nyelvünk egyik természetes tulajdonsága, amelyet művelni s ápolni, nem pedig elejteni kell.

Egyik csunya tulajdonságunk a címzés kór-sága. Ezt csak az oroszszal osztjuk. Az a cikornyás megszólítás, az a derékba törő alázatos hajlongás, az az elhaló, megalázkodó talpessiklandozás, melyet mi viszünk véghez, pártját keresi ugyan, de nem találja.

Hát ezt minden gondolkodás nélkül dobjuk a szemétkébe. Ez szláv reminiscencia, nem magyar eredeti jelleg.

A megszólítást egészen mellőzzük, vagy szorítsuk a megszólított állásának a megnevezésére. Így tesznek franciák, angolok, olaszok, spanyolok. „Elnök ur!“ „Szolgabíró ur!“ és csakis felfelé menő iratoknál. Lefelé menőknél feltétlenül mellőzni kell a megszólítást. Ki kell pusztítani mindenféle van szerencsém, tiszteletteljesent, hivatalos tisztelettel, és mi egyéb üres, tartalmatlan sallangot. Csak a dologra tartozót előadni és azzal beérni: Sapienti pauca.

Az ügyek írásbeli és szóbeli tárgyalásánál való-lösen kell fogalmazni, kiragadva és tühegyre tűzve a dolog lényegét, az ugynevezett relevans mozzanatokat. Abban fog a jó hivatalnok ügyes-sége rejleni, hogy a felek előadásainak tömkele-géből a lényeges adatokat kihámozza, a többit pedig, személyeskedéseket, bőbeszédű ismétlé-seket, ferde irányú érveléseket elhagyja.

Aki a mi unalmas bürokratizmusunk kinövé-seit ismeri, belátja, hogy nem felesleges itt az a figyelmeztetés: mellőzzük az alárendelt hiva-taloknak ismételve oly teendőkre való emlé-keztetését, amelyek a törvények és rendeletek értelmében amugy is kötelességükben állanak. Hány ily felesleges „kérődzés“ (ez a közbeszédű műszó rá) van divatban és csak arra szolgálnak, hogy a figyelmeztetett hivatalokat elkényelmeztetik s arra szoktatják, hogy minden legesekélyebb teendőjükre felsőbb helyről figyelmeztető felhi-vást várjanak.

Mindezeket csak némi példázgatásul emlit-tük fe, annak a fontos elvnek az ajánlásánál: *kerüljük a felesleges munkát!*

Kevés a pályázó.

Budapest, július 13.

Ritkán lehetett elmondani ezt is széles e ha-zában, hogy kevés a pályázó valamilyen helyre. Hiszen eltekintve a trivialitásától, érdekes, hogy még a hóhéri tisztség betöltésénél is élénken elő kellett szedni a protektorokat. Ne is beszél-jünk a rendes polgári foglalkozásokról, hol egy tanító, tanítónői állomás elnyerésekor nemcsak miniszter, hanem főherceg is latba veti néha protekcióját. Sőt tudok esetet, mikor postames-teri állás elnyeréséhez egy volt miniszterelnök

megszökött ki a mezőre, mint a szarvas, mikor a kutyák elői fut.

Mindenesetre menekülnie kellett. Megmászta a kerítéseket, átugorta az árkokat, bozótba ke-veredett, meg kiszabadította magát belőle, csak akkor állott meg egy kunyhó tárva álló ajtaja előtt, mikor már nem hallotta a parasztlak fe-nyezető üldözését. Végre nincs veszély.

— De hol az ördögbe vagyok?

— Nálam, mondá egy női hang, amely nem csengett lágyan.

— Ki vagy?

— Koldusnő.

Kivonta a csillagok világa elé, hogy jobban megláthassa. Durva, fiatal, rongyos volt, bőre kilátszott a rongyok alól; hófehér fogakkal nevetett reá, két öklét csipőjére téve. Magához szorította, erős karokkal s habár nem kért, ala-miszrát osztogatott neki . . .

S a szép meleg éjjelen, Fülöp szájalommal telve azon kifogástalan emberek iránt, akik a városban dolgoznak s fedél alatt is hálnak, áldotta a csavargók jó szerencséjét, mely egyet-len egy napon részébe juttatta egy a fülemilét tanító, a faágakon verseket daloló költő üd-vözletét, egy helyet a kötéláncosok asztalánál egy részt a főrangú hölgy álmadozásából s a legszegényebb szerelmét, a földön a csillagok fénye mellett.

BUTOROK

egy készpénzért, mint részletfizetésre legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelű legutányosabban

EHRENTREU és FUCHS TESTVÉREK-nél

Budapest, VI., Teréz-körút 8. sz.

(Andrássy-ut közelében.)

Képes árjegyzék ingyen.

befolyása kevés volt, mert a vetélytársat királyi herceg pártfogolta! Ezt csak azért hoztam fel, hogy élénkebben kitűnjék, mit jelent e mondat: Kevés a pályázó.

Nagyváradon történt, az ottani honvéd hadapródiskola két városi alapítványi helyének betöltésénél. E két hely betöltési joga Nagyvárad város törvényhatósági bizottságát illeti. A bizottság ki is hirdette a pályázatot, de alig tudta a helyeket betölteni, mert kevés pályázó akadt.

Nos, ez nem csak annyiban érdekes, mert pályázat maradt pályázó nélkül, hanem azért is, mert ez nyílt jele annak, hogy nálunk a katonai pályára nincs valami feltűnő rajongás, sem a fiatalságban, sem a szülőknél, hogy ne mondjuk azt, határozott ellenszenv mutatkozik iránta. A delegációban a hadügyminiszter is mondta, hogy a magyar nem szeret katonaszkodni.

Első pillanatra csodálatos. Hogy épen a magyar, mely harcias, vitéz nemzet volt, az ne akarjon katonai pályára menni. De ha jobban és közelebbről nézzük a dolgot, nem olyan csodálatos ez. Nálunk eddig is kiment katonának? Vagy a nagyon gazdag fiatalság ment a lovasághoz, vagy a szegényebb középosztály gyermeke a gyalogos ezredbe, hogy hamar kenyérhez jusson. Az a bizonyos középosztályú jó módú ember a fiát sohasem küldte katonai pályára, mely életnézetének úgy sem felelt meg. S ki adja a tömegét a tiszteknek a közös hadseregben? Az osztrák, jóformán kisebb rangú tiszt, kis hivatalnok, szegény emberek fia, akiknek, ha tiszt urak lesznek, már nagy emelkedés.

S idők folyamán a mi közép-osztályunk belátta, hogy szegény ember a katonaságnál szinte utalva van az adósság csinálásra, tönkre menésre, mert a fizetéséből a ma uralkodó igényeknek nem felel meg. Talán az a morva, osztrák fiúból lett tiszt ki tud jönni, a magyar elem vagy tönkre megy vagy menekül.

Szomorú statisztikát lehetne erről összeállítani, s abból kitűnnék, hogy igazunk van. A hadsereg mai szelleme, lehet, hogy a katonaság szemében egészséges, de nekünk nem az, a mi felfogásunknak nem felel meg.

Ennek persze egyenes következménye az, hogy még a legszegényebb ember sem akarja fiát erre a pályára adni.

Jogosan gondolhatja azt, hogy ha már szegénynek kell, hogy maradjon, inkább meghúzódnia nyomorogjon, mint fényes ruhában rohanjon a pusztulás felé. Hogy ez ma tuzott felfogás, kétségtelen. A fölemelt katonatiszti fizetések független, biztos existenciát adnak a jóra való egyéneknek s nekünk nagy érdekünk, hogy fiatalságunk mennél tömegesebben lépjen a katonai pályára. A nemzet nem azért áldozza millióit, hogy osztrák és szláv tisztekkel teljék meg a hadsereg. Ó, nem. Nagyon is szükségünk van arra, hogy hadseregünk vezetésébe a magyar fiúk végre elfoglalják azt a helyet, amely a nemzeti érdek szempontjából elfoglalandó. Hisz szükség, hogy a nagyváradi eset szörványos jelenés maradjon abból a fiatal nemzedékből, amely pünkösdi ünnepén oly viruló színben mutatkozott be, mennél többen sietnek a hadseregbe, hogy békés uton hódítsák meg azt a — magyar nemzet részére. Ezt tenniök hazafias kötelesség, amelyet az önfenntartás is parancsol.

KÜLFÖLD.

Kegyelem a száműzötteknek. Pétervári távirat tudatja, hogy a cár kegyelmet adott a közigazgatási uton száműzötteknek. Hogy a kegyelem értékét kellő méreteiben tudjuk becsülni, szükséges, hogy tisztába jöjjünk azzal, hogy mi a közigazgatás uton való száműzés. Közigazgatási uton akkor száműzöttek valakit, ha nem akarják bírni eljárás utján elítélni. Jobban mondva, akiket nem is lehetne elítélni, mert vétükük semmi sincs, csak a rendőrségnek valami miatt szemet szurnak, azt egyszerűen közigazgatási uton elviszik, minden ítélet nélkül Szibériába. Hogy ez sem törvényes, sem igazságos, azt mindenki tudja, de hát épen ilyen eljárás van ott szükség, ahol az igazságnak el kell rejtenie. Számítalan példa volt rá, hogy valaki semmit sejtve a történeletről, ártatlansága teljes tudatában nyugodtan ment hazulról el s a lépcső alján már várták a rendőrök, kik a rendőrségre s onnan Szibériába vitték egyenest. Hogy, hogy került onnét vissza: az már mindig a legnagyobb bizonytalanság volt. Mult évben híre járt már, hogy Miklós cár el akarja törölni a szibériai száműzést. A cárt

nagyban ünnepelték ezért az egész művelt világon, majd elhallgatott a kegyelmi tényről a hír, most ime így jelent meg összezsugorodva. Nem a szibériai deportáció lesz eltörölve, csak annak egyik faja, a többi megmarad teljes egészében. Annak eltörléséig még sok ember veszt el életét a jégmezőkön.

Az alsó ausztriai tartománygyűlés. Az alsó ausztriai tartománygyűlés mai ülésén a költségvetés tárgyalása során ismét viharos jelenetek voltak a keresztény szocialisták és Adler szociáldemokrata képviselő között. A keresztény szocialisták és különösen Lueger azzal vádolták Adlert, hogy az ő megválasztása körül rendőrileg megfigyelt személyek kerteskedtek. Adler Luegert a vádak miatt gyáva rágalmazónak nevezte. Rettenetes láрма támadt, s a keresztény szocialisták Adlert tetteleg is akarták bántalmazni, de azután erről a tervükről mégis letettek. A botrány jó félóra hosszat eltartott. A tartománygyűlés ezután elintézte az 1901 évi költségvetést. Hofer indítványozta, hogy a katolikus tanító seminariumnak 5000 koronás szubvencióját töröljék el. Heves jelenetek támadtak a szónok és a többség tagjai között. Az elnök nagy láрма között függesztette fel az ülést.

TÁVIRATOK.

A pápa és a francia kormány.

Páris, jul. 13. A lapok ama hirt hozták, hogy a pápa az egyesületi törvény dolgában levelet írt a francia kormánynak. Ez a hír a valóságnak nem felel meg, s a félhivatalos közlöny ma meg is cáfolta.

Az olasz kormány és a szocialisták.

Róma, jul. 13. A kormány beszüntette az eljárást Debenetti hadnagy ellen, ki a sztrájkoló parasztokra lövetett. Ezt nyílt szakításnak tekintik a szocialisták velük szemben. Az „Avanti” rendkívül éles cikket írt a kormány ellen.

Délafrikai háború.

Fokváros, július 13. A városi őrség parancsnoka rendeletet kapott, hogy legyen készen az indulásra. A fokföldi felkelés nagyon terjed.

Bloemfontein, jul. 13. De Wett Brandtfort mellett áll csapatával. Egy angol kommandó állítólag Kronstadtól délre operál.

Kína.

London, július 13. Sanghajból jelentik, hogy Tuan herceg nagy sereggel délnek tart. Seregéhez csatlakozott a trónörökös is. Mindez az özveggy császárné tudtával történik.

VIDÉKI KÖZELET.

A szabadhegyi templom. Győr város törvényhatósági bizottsága Laszberg Rudolf gróf főispán elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott a győrszabadhegyi templom építése ügyében. Az építésre két pályázat érkezett: Molnár György tatatóvárosi kőművesmestertől és Besenbach Károly pápai építőmestertől. Az utóbbi terve szerint az egész építkezés 45500 koronába kerül. Az egyházmegyei hatóság ezt a tervet jelölte meg a kivitelle, mihez a tanács is hozzájárult. Az építési költségelőirányzatra fedezetet nyújt 14500 koronát a hívek gyűjtése, 16000 koronát a város, 15000 koronát a szent Anna-alap. A berendezést a hívek vállalták el. A közgyűlés tanácsi javaslatot elfogadta és az építést a pápai építőmesternek kiadta.

Uj főszolgabíróság Néhai Bethlen András gr. miniszter megvette a Teleki család nagyszármási birtokát az állam részére, azt felparcellázta és betelepítette. Most a földművelésügyi miniszter kezdeményezésére Kolozs vármegye közönsége elhatározta, hogy Nagy-Sármás állami telepes községben közigazgatási járási székhelyt létesít. E határozatot a belügyminiszter jóváhagyta, s ezzel módot adott arra, hogy ezen újabban telepített s mintegy 1500 lelket számláló község a Mezőségen magyar kulturális és gazdasági központtá fejlődjék. Minthogy a községben a hivataloknak és tisztviselőknek elhelyezésére alkalmas épületek nincsenek, azok létesítése végett a földművelésügyi miniszter a szükséges tárgyalásokat Kolozsvármegye törvényhatóságával folyamatba tette. A nagy-

sármási főszolgabírók közelebbről meg is választják.

Udvarhely vármegye törvényhatósága, mint Székelyudvarhelyről jelentik, *Hollaki* főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés 170 ezer korona költsön felvételét szavazta meg a megyei utak kijávitására. Azután *Ugron* János országos képviselő indítványára elhatározták, hogy báró *Fejérváry* Géza honvédelmi minisztert katonai szolgálatának 50-ik évfordulója alkalmából fölratílatlag üdvözljék. A fölrat megszerkesztését dr. *Domokos* Andor alispánra bízták.

Uj gőzfűrészes a Székelyföldön. Háromszék vármegyében a Nyujtód és Osdola határában elterülő fenyőerdőt egy trieszti fanagykereskedő vette meg, oly kikötéssel, hogy köteles ott nagyobb gőzfűrészt felállítani. Ugy ezzel, mint a fának feldolgozásával a nyomorral küzdő székely népnek több éven át kereseti forrás nyílik meg.

Jubiláló tüzoltó egyesület. A magyar-óvári önkéntes tüzoltó-egyesület vasárnap üli meg alakulásának 25 éves fordulóját. Az ünnepély széles körben tartják s meghívták a vidék összes tüzoltó egyesületeit.

Uj kaszárnya Nagy-Kanizsán. Nagy-Kanizsa városa kaszárnyát akar építtetni. Ehhez 2 millió korona költséget kell felvennie. A vármegye állandó választmánya e tárgyban rendkívüli közgyűlést tartott, s a kaszárnya felépítése mellett foglalt állást.

FŐVÁROS.

A zárószámadás.

— A főváros közgyűlése. —

A tegnapi rendkívüli közgyűlésnek egyik legfontosabb pontja volt a zárószámadás, amelyet minden vita nélkül letárgyaltak. Erről megemlékeznek a mai újsághírek. De nem szólnak a napirendnek egy igen lényeges pontjáról: a vásárcsarnokok jövedelmezőségének kérdéséről. Pedig az elég komoly dolog lenne.

Még tavaly történt, hogy egyik bizottsági tag azt az indítványt tette a közgyűlés előtt, hogy a főváros a szezonvásárok helybér- és a házalási díjak bevételét ne keverje a vásárcsarnoki jövedelmek közé s hogy a helyzet tisztázása végett mutassa ki a tanács pontosan, hogy mennyi a csarnokok beruházási költsége, mennyi a törlesztési terhe és a tiszta bevétele. Ez az indítvány az arra tett tanácsi javaslattal a tegnapi közgyűlés elé került.

A tanács háromféle kimutatást terjesztett elő.

Az elsőt a főszámvevő állította egybe, még pedig alternative. Az egyikben minden költséget, telekszerzést, építést, tanulmányutazást stb. felsorolt, a másikban a közterületekre kisajátított területértéket levonta. Az első szerint a központi, hold-utcai, Hunyady-, István- és Rákóczy-téri csarnokok összes költsége 5.772.811 frt, ennek törlesztési költsége 281.936 frt, amelyre a vásárcsarnoki bevételek 283.301 forint fedezetet nyújtanak s így a hiány 43.635 frt. A második szerint ha a beruházási költségekből levonjuk a közterületek 197.742 frtnyi értékét, csökken az amortizációs teher s a hiány csak 34.737 forint.

A második kimutatást az ügyosztály és a vásárcsarnokbizottság állította egybe. Elfogadják a főszámvevő kimutatását, de a hiány létezését nem ismerik el és kijelentik, hogy a vásárcsarnokok olyan közhasznú intézmény, amelynél nem szabad tekintetbe venni az esetleges deficitet, mert a bevételek erőszakos fokozása ártalmára lenne a közéletnek, a fogyasztóközönség és az elárúsítók érdekeinek.

Az indítványnak azt a részét azonban, amely az évadások helybérének és a házalási díjaknak a vásárcsarnoki bevételektől való elkülönítését célozza, határozottan ellenzik, mert akkor a kezelő személyzet önállósítását illetőleg elkülönítését is meg kellene tenni, ami pedig lehetetlen, másrészt pedig az indítvány végrehajtása föltétlenül maga után vonja a vásárcsarnok-szabályzat módosítását.

A harmadik forum, amely az indítványokkal foglalkozott, a pénzügyi és gazdasági bizottság amely meglehetősen kevéssé utakon és kissé nyakatekert okoskodással háromféleképp számítja ki a vásárcsarnokok jövedelmezőségét. És pedig:

I. A vásárcsarnokok beruházási költsége 5.862.513 frt. Tök-törlesztés 286.788 frt. Fedezet: 265.192 frt. Hiány: 21.596 frt, amelyhez az elveszett javadalmi bevételeket hozzáadva + 78.010, az összes hiány 99.606 frt.

II. A beruházás 5.664.770 frt. A törlesztési teher 277.790 frt. Fedezet: 265.192 frt. Hiány: 12.597 frt, hozzáadva a javadalmi díj deficitet 78.010 forintot, az összes hiány 90.607 forint.

III. A beruházás 4.985.957 frt. A törlesztési teher 246.899 frt. Fedezet: 265.192 frt. *Fölösleg*: 18.292 frt.

Ezek a kimutatások, amelyeket tanúságként soroltunk fel, hű képét mutatják fővárosunk gazdálkodási rendszerének. Ez a bizonytalanság, határozatlanság és „alternativizmus” vonul végig az egész vagyonezésen. Minden faktornak más az ötlete, a teóriája és sajnos, nem a legötletesebb teóriák győznek. A szakbizottság kimondja, hogy a vásárcsarnok, intézmény nem jövedelmezőségre alapított üzlet. Helyes, de miért nem érvényesíti ezt az elvét! Miért terhelik örülten feleslegessé vált helyberekkel az elárúsítókat s miért drágítják ötletszerűen a közlelmézést?

Mert nincs rendszer sem a vagyoni, sem egyéb politikájukban, amit ezen kimutatások igazolnak. És a tegnapi közgyűlés igazolja ezt a véleményünket, mert vita nélkül elfogadta az összes javaslatokat, anélkül, hogy sejteltelme lenne arról, hogy tulajdonképp mit fogadott el.

— **Tanitók választása.** A főváros tudvalevőleg elhatározta, hogy az idén nem tölti be az üresedésben lévő igazgatói és tanitói állásokat. A tanítóság elkedvetlenedése miatt most a tanács előbbi álláspontját megváltoztatva, elhatározta, hogy az üres állásokat az idén is betölti. A jelölések és választások augusztus végén lesznek.

— **A gáztársaság megbírságolása.** A fővárosban eszközölt gázvilágítási vizsgálatok során azt konstatálták a hatósági közegek, hogy a világító gáz az utóbbi napokban nem bírt a szerződés szerinti fényerővel és hogy ez időszak alatt a világító gáz fényerejének átlaga is a szerződésben előírt fényerőn alul maradt. A mérnöki hivatal ennek folytán a légszuszvilágítási szerződés értelmében a gáztársaság megbírságolását javasolja.

Szegény ember bírósága.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Aki a budapesti hatodik kerületnek városi bíróságát még nem látta, az siessen oda tárgyaló nap délelőttjén, ahogy e sorok írója tette. Egyszáz tárgyalás volt kitűzve egy délelőtre, egyetlen egy bíró elé, kétszázhusz fél részére — egyik ügyben több fel- vagy alperes szerepelt, s a tanuk számát is ide értvén. A folyosón és az előszobában kiállhatlan büz és embertelenség szinte túrheltenné tette a tartózkodást. A bíró szobája egy két ablakkal ellátott igen mérsékelt arányú helyiség, mely sötét, mint a börtön. A belépő tárgyaló felek elállják a bíró előtt a viláosságát és ha, a bírósági eljárás nyílvánosságát elvén, többen óhajtanak jelen lenni a tárgyaláson, a bíró kénytelen azt — egyszerűen felfüggeszteni, mert a tárgyalás lehetetlenné válik.

A bírónak az esztét kell vesztenie.

A tárgyalások folyamát tíz órakor megszakítja a „makacsság.” A tárgyaló szobából egy ajtó nyílik a tulfekvő irattári terembe; kitarják az ajtókat; az egész peres had átvonul a folyosó és előszobából a tárgyalószobán keresztül az irattárterembe. Egy nagy népvándorlás ez. Annak a legutolsó zugában áll a jegyző, aki vékony hangon nevet kiált ki; sem őt nem hallani a tárgyaló szoba közelében, sem őt nem hallja a tárgyaló szoba közelében állók „itt van”-ját.

Ebből aztán az következik, hogy hol egyik megjelent fél a másikat megjelentet „elmakacsolja”, hol mindkét megjelent fél a másikat, külön-külön makacsolja el.

A bíró nem ér rá a felek megjelenését gondosan ellenőrizni; nincs módjában a rendes tárgyaló idő alatt az elkészített makacssági jegyzőkönyveket megtekinteni; helyességeket megvizsgálni. A megítélendő költségekre nézve állandó zavar uralkodik; nem meri a helyettes bíró (jegyző) sem az írásbeli panasznak bélyegét) 407 lg. m. E 78 számú rendelet 1. §) sem a postán beadott kereset postadíját (1893: XIX. t. c. 22. §. 1 kezdés, 1877 évi XXII t. c. 36. §.) az ítéletbe foglalni.

Sebes vágatva kell a pereket elintézni:

— Felperes ur, kész ön az esküt állítására letenni?

— Kész vagyok.

— Akkor önt alperest elmarasztalom.

Másik eset:

— Nem fizet havi 1 frtos részletet?

— Nem fizethetek.

— Akkor elmarasztalom a tőkében, kamatban és 44 fillér bélyegköltségben; fizet részületeket?

— De kérem, nem fizethetek!

— Jó, akkor marad az ítélet.

Más:

— Most én mondom, itt három koronát lefizet, és minden hónapban ugyanannyit, maga felperes meg elfogadja.

— Kérem, nálam nincs egy krajcár sem.

— Nincs? hát miért nincs, miért nem hozott magával pénzt? Tudta, hogy tartozik!

— Kérem, nincs keresetem.

— Ez az ügy sincs beírva, hát miért nincsenek ezek a dolgok beírva, milyen rend ez?

Hát tisztesség nem esik mondván, ezek nagyon szomorú állapotok. Halmos polgármester úrtól elvárjuk, hogy ne csak ama boldogult császár módjára járjon el, aki minden panaszra csak azt hajtogatta, majd megcsináljuk, majd tesszünk róla; — hanem igazán tegyen róla. Vegyen részt egy tárgyaláson mint hallgató, nézze, szemlélje azt az észnélküli zibongást, a peres szegények heves ellentmondásos kapacitálását, a bíró s a jegyző izzadását, a helységet s bűzöngő légkörét, azután az ügyek menetét, az itélkezés módját, az ügykezelést.

Ha mind ezt végigtapasztalta, legyen első gondja, hogy a vaskalaposok a szegény emberek perközönsége részére tisztességes helyiséget engedélyezzenek; megfelelő számú, jól képzett és jól fizetett bírákkal. Ebben a törekvésében a sajtó komoly része szívesen támogatni fogja.

A szegény ember pöre jobb bírót igényel, mint a módosabbé. A szegény embertől a felebbezést elzárták; legyen tehát biztosítéka arra, hogy ügye szigorúan jogos alapon lesz eldöntve. Olyan bírót kell alkalmazni, aki azoknak a szegény laikus feleknek a bőbeszédű előadásából gyorsan felismeri a jogilag lényeges pontokat, úgy a panaszoséból, mint a panaszlottéból, nyomban feltalálja magát, kit terhel a bizonyítás kötelessége, ügyesen, pár szóval kitanítja a feleket a bizonyítás módjára nézve, s aztán — ha egyezséggel nem végezhet — ítélettel dönt.

Az ilyen jó bírák bizony jókora pénzbe kerülnek. De meg kell hogy érje azt a szegények jogügyei ez a támasz-nyújtás a legkevesebb oltalom, amelylyel a proletár-ostály pereinek tartozik a hatóság: ne rugjuk félre ezen a téren is a kisjogúak csekély jogkörét, a szegényekét és nyomorultakét!

A

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap este nyolc tizenkét oldal terjedelemben.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:

Egy hónapra — — 1 kor. — fill.

Negyed évre — — 3 „ — „

Fél — — 6 „ — „

Egész — — 12 „ — „

Vidéken, postai küldéssel:

Egy hónapra — — 1 kor. 20 fill.

Negyed évre — — 3 „ 60 „

Fél — — 7 „ — „

Egész — — 14 „ — „

Egyes szám ára 4 fillér.

Kapható minden dohánytözsdeben.

A főváros gyöngye.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Mikor a perzselő nyár eljön, s a házsorok közé fojtott levegőjével az ember tüdejét szinte megölni látszik, akkor érzi a szegény ember, milyen jó lenne messze lenni a kőházak börtönétől s valahol por és szénmentesen dicsérni az Isten napját. De a munka ide köt, s méginkább a pénzhiány. Hová menjen a szegény ember, hogy a napi robot után kipihentesse fáradt izmait, kimerült agyát.

Eddig a Margitszigetet nevezték Budapest gyöngyének, a Svábhegyet Buda gyöngyének s ezek voltak azok a helyek, hova az ember, a fővárosba rekedt ember pihenni visszavonulhatott. Igen ám, de ezek sem voltak ám a szegény ember számára teremtvé.

Akár a Svábhegyre, akár a szigetre kimenni olyan tetemes költségre kerül, hogy bizony magunkfajta, szegényebb ember, csak nagyon néha napján engedhet te meg magának a kirándulás luxusát.

Talán épen ez volt a főok, hogy a főváros létesítette közönsége számára a *Népliget*et, ezt a legújabb gyermekét, fiatal leányzóját a pihenő helyeknek. Alig rövid évtized alatt por és homokréteg helyén árnyas, lombos park emelkedett, mely egy csapással megszerezte, kivívta magának a *főváros gyöngye* elnevezését. És meg is érdemli.

Közel van a városhoz, nem kell drága kocsira költeni, és elég messze, hogy a virágos liget illatát és ne a kőszén füstöt szívja magába kifáradt tudónk.

A legifjabb gyermek egy csapással megszerette magát a közönséggel, annyira, hogy mikor leszáll az alkony, s a város lázas munkája véget ér, a bájos kis liget utjai megtelnek hangos emberszóval, asszonyok, leányok vidám kacagásával.

S mintha méltó keretet képeznének a lombos fák, a fő-

város vendéglőjét is úgy rendezte, hogy az ember azt hiszi, hogy árnyas erdőben ül. Lugások veszik körül az asztalokat, s míg a messze erdőig elhat a kigvult lámpák fénye, az egyik lugas árnyából megszólal a cigány száraz fája.

Jókedv, élet hangzik minden oldalról, s odafent a nyári éjszaka remegő csillagtáborra tekint szeliden alá.

Igazán gyöngye a fővárosnak ez a kedves, kis hely s tessék elhinni, Szerkesztő Ur, nem tudtam megérteni, mi oka volt valakinek egyes esti lapban olyast írni, hogy a *Népligetben* csavargók teszik veszélyessé, sőt életveszélyessé a sétát. Aki azt írta, valószínűleg nem is járt ott soha. Mert akkor másképp szólt volna arról a balzsamos levegőjű, c-odásan szép közkertől. Hiszen nem lakatlan, elhagyott vidék ez. Ellenkezőleg. A közönség nagy részének felkapott kedvelt, pihenő helye. Miért akarják elriasztani onnan a népet, melynek oly nehéz, olcsó pénzért tenyérnyi földet is kapnia s melynek oly nagy szükség van a közelfekvő, tünde Népliget árnyas fáira.

A főváros gyöngye ez, amelyért igazán hálások lehetünk azoknak, akik ügyes kézzel, pazar bőkezűséggel elővarázsolták.

—mó.

NAPIHIREK.

Budapest, július 13.

Gyűlölet.

— Hajnali álom. —

Mikor hajnali órában kiülök a kávéház elé s a tudómba tódul a nagy város reggeli levegője, valami mérhetlen, nagy fájdalom ragadja meg a lelkemet és összeszorítja sajnón, erősen, hogy a könnyem kiesordul a lelki kintől. Magam elé bámulok, mereven, üres tekintettel s elmerülök a fájdalomba, mely lassankint kifárad és tompán bizsergő kéjjé válik. A lelkem fáradt, nagyon fáradt s ezek a gondokozás nélküli, tunya percek a legboldogabb percei.

Ezért az egy-két percért töltöttem el az éjet pajtasok között, akiket ostobáknak tartok; asszonyok között, akiket megvetek; bor mellett, cigány mellett, amiket lenézek; mert nem elég erősek, hogy legyőzzék a lelkem fájó jőzanságát. Néha-néha találok egy jó pajtást, akiről azt hiszem, hogy barátom; egy asszonyt akiről azt hiszem, hogy szeretem. Néha nehézzé teszi fejemet a bor fölszálló gőze s azt hiszem, most jó, most jó majd a mámoróra.

Ehelyett eljön az én óram, a fájdalommal teli hajnalóra.

Az agyamra száll, a torkomat fojtogatja a kín, aminek nem tudok nevet adni. S mikor a fájdalom fáradtságától összeroskad a lelkem, akkor jön az öntudatlanságnak, a mámorinak egy-két perce.

Ugy érzem, mintha elhagyna a lélek, mintha egyedül maradnék én. Mintha nem kellene tovább küzdenem a lelkemmel, amely mindig mást akar, mint amit én akarok; amely büszke és bátor, mikor én gyáva vagyok; amely magasratörő és erős, mikor én gyöngye és fáradt vagyok.

Ezek a boldogságom percei. Egy perc — két perc, — aztán vége — — —

És ekkor születik meg bennem a gyűlölet. A gyűlölet a nevetlen minden ellen.

Gyűlölöm az embert, mert szenved, küzd és nem tudja, miért? Szeret és boldog. S nem kérdezi, mi a szerelem, mi a boldogság? Megelégszik a maga körével s nem kérdezi, mi van azon túl? Istent hisz és imádkozik.

Én nem tudok küzdeni, mert nem tudok célt. Én nem tudok szeretni, nem tudok hinni, nem tudom lehunyni a szememet és élni vakon. Látni akarok és kínozza a lelkemet a látás gyönyöre. Néha olyan szeretnék lenni, mint a többi; boldog, korlátolt, és vak. Néha felébred bennem a tudatlanság vágya, — és tudok, a lelkem vérevel fizetek ezért a tudásért.

Gyűlölöm az asszonyt, mert felkölti bennem a bírák vágyát. Vágyat kelt bennem a szerelem után, amely hatalmas, lobogó, tiszta, a szerelem után, amely nincs. Mikor ajkát csókolom szilajon, vadul, mikor a vonagló testét ölelem, elfogja lelkemet a gyűlölet, hát ez a szerelem, a hatalmas, a tiszta a lobogó?!

És végül gyűlölöm önmagamot, mert vágyódní tudok az után, amit gyűlölök. Mert vá-

gyódom tudatlan lenni és korlátoit. Vágyódom a boldogság és egyszerűség után. Vágyódom szeretni és nem gondolkodni. És félek, hogy a vágyam beteljesül. Félek a boldogságtól, amely után vágyódom, amely egy a korlátoltsággal, a szív verésének, a lélek röpülésének béklyóba verésével.

Félek. Fázom. A tudómet hasogatja a hajnali levegő.

Megyek haza.

— Én —

— **(Egy konzul öngyilkossága.)** Doldel lipesei osztrák-magyar konzul a lipesei bank zavarába annyira bele volt keverve, hogy a rendőrség elfogatási parancsot adott ki ellene. De erre nem került még sem sor, mert a konzul tegnap revolverével halántékra lötte magát s nyomban meghalt.

(Székelyek Késmárkon.) E cím alatt az a hír járta be a sajtót, hogy Kovács István késmárki főkapitány Erdélybe utazott, hogy Szepes megye városába székely ifjakat és leányokat toborozzon s ezáltal az ottani nagy munkás és cselédhiányt kiegyenlítsse. Ez a hír annyiban helyreigazításra illetve megtoldásra vár, hogy Kovács István — aki dírekte az erdélyi közigazgatási viszonyok tanulmányozása céljából volt uton, tényleg személyesen tudakozódott tervének keresztülvihetősége felől Marosvásárhelyt, de illetékes helyről azt a választ nyerte, hogy a székelyek Szepességbe való telepítése kivihetőtlen. Egyrészt mert nincs oly szervezet, mely a székely munkásokat nyilvántarthatná és közvetíthetné, másrészt mert nagy az áramlat a székelység elszóródása ellen. Sajnálatlaltal értesült kapcsolatosan arról, hogy a székelység Oláhországba szóródását a székelyföldi érdekeltség nem tudja megakadályozni, ellenben a Székelyföld tele van a munkás és cselédhiányban szenvedő Szepesség szomszédságából től munkásokkal.

— **(Közgyűlés egy szerkesztő mellett.)** Borbély György zalaegerszegi gimnásiumi tanárt, ki az ott megjelenő *Magyar Páris* újságot szerkesztette, a közoktatásiügyi miniszter a szerkesztéstől eltiltotta. A zalaegerszegi iparvédő egyesület és szövetkezet július 14-én vasárnap délelőtt 11 órakor közgyűlést tart, amelynek egyetlen tárgya ez az eltávolítás. Ezen a gyűlésen az erdélyi iparpártoló szövetkezetek is képviseltetik magukat.

— **(A gáz mint borbély.)** A gázrobbanást többnyire úgy szokták elképzelni, mint ahogy a képes lapok borítékain látjuk. Egő szoba — jobbra balra összetépett emberek, haldokolva — nyögve. Csupa borzalom és kín. Nos a szegedi gáz nem így n veszedelmes. Mert tudósítónk írja, az ottani rendőrségnél nagy gázrobbanás történt még pedig akkora foku, hogy a robbanás színhelyén a kiömlött gáz Pintér Mihály bajuszát roppant gyorsan leberetváltta. Derék és jónevelésű gázrobbanás ez a szegedi, talán, ha ideje lett volna rá, még a szakállát is lenyírja a bátor Pintérnek, aki nagy buzgalommal zárta el a veszedelmes vezetékét.

— **(Agyonlőtt tolvaj.)** Sókai Antal mezőkovácsházi lakos a nyár eleje óta úgy tartotta fenn magát, hogy a mezőkről egyre másra lopta a kénéket, kereszteket. Tegnapelőtt ismét egy kocsi ekként szerzett rakományt így kezelt elszállítani, mikor Nyári Balázs mezőőr odajött s be akarta kísélni. A tolvaj vasvillát emelt a mezőőrré, mire ez puskájával lelőtte. A vizsgálatot megindították.

— **(Zug versenyirodák.)** A turfészak kezdete óta a budapesti rendőrség nagy szigorúsággal üldözi a nagyon elszaporodott zugkönyve-seket és a titokban működő fogadó-irodákat. Nemrég a Király-utca 25. száma alatt működött versenyiroda ellen járt el Tóth Lajos VII. kerületi kapitány s Baylos Sándort, az iroda egyik tulajdonosát tizenöt napi elzárásra és kétszáz korona pénzbüntetésre, a másik főnököt, Fischlein Kálmánt tíz napi elzárásra és ötven korona pénzbüntetésre ítélte. Eljárás folyik még két fogadó-iroda ellen.

— **(Bécsi léghajósok Somogyban.)** Novai levelezőnk írja, hogy a napokban leszállott Novában egy Bécsből jött léghajó s kiszállott belőle három katonatiszt s egy polgári ember. Az utjok 8 óra hosszágú tartott. Semmi bajok nem történt. Három falu lakossága összecsődült bámulásukra. Onnan Gutorföldre s majd Egerszegen át visszamentek Bécsbe a — vasuton.

— **(Az elfogott lengyel gróf.)** Koritovszky lovag leszámolt a földi igazságszolgáltatással és most cinkostársra került a törvény kezébe. A rendőrség tegnap elfogta Potoczky Henrik grófot, Koritovszky bűntársát, Turcsányi Pál feljelentésére. A vád ezeket mondja: Koritovszky és Potoczky beállítottak Turcsányi Pál rézmál

dűlői villájába, azzal, hogy ők azt meg akarják venni. Mint dús gazdag birtokosok szerepeltek. Turcsányi ezt el is hitte, s eladta nekik huszonnégyezer koronáért, avval a kikötéssel, hogy július elsején fizetik ki. Másnap írásbeli szerződést is hoztak. Turcsányi azt aláírta, nem véve észre, hogy a szerződés azt mondja, hogy a villa rögtön, fizetés előtt átíratható Potoczkyra. Az átíratás meg is történt, s Potoczky 10.000 koronát vett fel jelzálogul a villára. Csak most tudta meg a napokban Turcsányi a kijátszását, s feljelentette a lengyel grófot. Bérczy kapitány kihallgatta Potoczkyt, s mivel a vádat beigazolva látta, le-tartóztatását elrendelte. Mint utólag kiderült, Potoczkyék ugyanigy károsították meg D. Gábor száki birtokost. Potoczky gróf előkelő családból származik. Nagybátyja Potoczky Alfréd 1870-ben osztrák miniszterelnök volt.

A grófot a rendőrségen ugyanabba a cellába zárták, a melyben néhai barátját, Koritovszky lovagot tartották. Potoczkyt teljesen meglőtte a még csak huszonnégy óras fogság. Közben újabb följelentések érkeznek be a főkapitánysághoz. Amióta Potoczky Budapestre költözött, sorra esalt mindenkit, akihez közel férhetett. Sárközy János fuvarosnak 150 koronával, Kren György bérkocsinak 84 koronával maradt adósa, Rosner József mészárosnál 158 korona húst és pénzt esalt ki. Mosolygó Gyula fűszerest pedig úgy csapta be 243 koronával, hogy azt mesélte neki, hogy udvara néhány nap múlva Budára költözik és akkor Mosolygó lesz az „udvari szállítója”.

— **(Merénylet a klinikán.)** Az üllői-uti klinika egyik orvosa halálos veszedelemben forgott ma reggel. Az orvost dr. Chudovernig Károlyt, miközben hivatását teljesítette, megtámadta egy napszámos asszony és le akarta szurni. Dr. Chudovernig Károly orvos az üllői-uti klinikában lakik. Ma reggel kilenc órakor éppen az íróasztala előtt ült, amikor egy nő rontott be a szobájába. Kezében kés villogott és egyenesen az orvosnak rontva ezt kiáltotta:

— Agyonszuroom, ha meg nem gyógyít.

Dr. Chudovernig segítségért kiáltott, aközben a háta mögé került az asszonynak és kicsavarta kezéből az élesre fent, villogó konyhakést. Csakhamar bejöttek a szobájába a folyosón járó szolgák, lefogták a merénylőt és kényszerzubonyt adtak rá. A merénylő Juhász Mária főthi születésű, 31 éves napszámos asszony, akin környezete régen észrevette, hogy megháborodott. Az asszonyt átszállították a Lipótmezőn lévő tébolydába.

— **(A telefon díja.)** Hegedüs Sándor miniszter rendelkezése a posta és távirat igazgatóság a telefon díjak leszállítására vonatkozó tervezetét már kidolgozta. Rég óta panaszkodik már az egész közönség a telefon díjak drágasága miatt. S valóban a közönség érdekét védi meg a miniszter. ha leszállítja az előfizetési árát. Ami tulajdonképpen méltányos is, mert annyi előfizető mellett, mint most van, vesztesség nélkül megetheti. S ezt a leszállítást ne kössék ahhoz az időhöz, mikor a nagymező-utcai központot felépítik. Mert a közönség érdeke összefügg ugyan a központ építésével, de sokkal inkább a díjleszállítással, amely amattól könnyen elválasztható.

— **(A tavarnoki örvény.)** Tavarnoki tudósítónk írja. Mult napokban, a cukorgyár melletti hegyen, egy igen meredek keskeny uton egy ökrös szekér próbált áthaladni. A szekéren ült a paraszt a feleségével, míg a fiu az ökröket vezette. Egyszerre a szekér kezdett visszafelé csuszni, mire a férfi, meg az asszony leugrottak a szekérről. Szerencsésükre, mert a gabonával telt szekér lezuhant, az ökröket is magával rántva, valami 16 méter mélységbe. A zuhanás csodálatos módon nem ártott az ökröknek, semmi bajuk sem történt, a kocsinak is csak az egyik kereke törött el.

— **(A kormányozható léghajó.)** Istmet új remény, új találgatás a titok terén. Egy francia ember állítólag feltalálta a kormányozható léghajózás titkát. Santos Dumont a neve az új francia feltalálónak, s mint írják, találmánya igen jól sikerült. Tegnap hajnalban volt az első kísérlete Párizs mellett a *saints-cloudi* parkban. A felszállás kitünően sikerült, s a szakértők abban a biztos hitben gratuláltak, hogy a repülés titkát sikerült Dumontnak megoldania.

— **(Öngyilkos vasúti pénztárnok.)** Győri tudósítónk írja, Papp Kálmán ötvenévi vasúti hivatalnok, az ottani állomás pénztárkezelője, tegnap reggel, még mielőtt a jobbparti üzletvezetőség kiküldött biztosa a pénztár időszakos vizsgálatát megkezdhetné volna — meglőtte magát és rövid szenvedés után meghalt. Az öngyilkosság valódi oka Papp Kálmán zilált anyagi viszonyaiiban keresendő. Pappot 4 hónapja helyezték Budapestre, hol nem tudván anyagi ügyeit rendezni, véget vetett életének. A pénztárvizsgálatnál nagyon csekély hiányt tapasztaltak, ez tehát nem volt öngyilkosságának oka.

— **(Vissza-vissza...)** Két jóra való hazánkfia igyekszik hazafelé, ha nem is önkényt, de

rendőri fedezet alatt. Az egyiket *Robellyt*, a bűnös vivó mestert már Oderbergig elhozták, s onnan a pesti börtönőrök még a mai nap folyamán haza szállítják. *Falkai*, a 40000 koronás pénzes levélhordó a másik. Az ő utja még nincs olyan közel, de az is csak idő kérdése. Amint New-Yorkba megérkezik a magyar posta két kiküldöttje, s igazolják, hogy a letartóztatott tényleg Falkai, akkor rövid időn belül otthagyja a szabad Amerikát, hogy a magyar igazságszolgáltatás jóakarátát élvezze.

— **(A gyűrű regénye.)** Surán Péter kolozsmonostori cigánydádának volt egy gyönyörű gyémántos gyűrűje, s még szebb hollóhaju leánya. Ugy villogtak a kövek a gyűrűben, akár a leány szemei, s oly sima volt az a ragyogó arany, mint a leányka vállainak kreol bőre. Vigyázott is a dádé reájuk, sohasem tette zálogba t. i. a gyűrűt, a leánya körül pedig nem volt ajánlatos settenkedni, mert a dádé a saját kovácsolta kalapáccsal törte volna be az illető fejét. Pedig a leány, Anikó, ugyancsak húzódtott egy legény felé s hiába őrizte az öreg, a csendes, csillagos tavaszi esték sokat mesélhetek volna a szép Anikó csókjairól, mit szám nélkül adott a berek oldalon szerelmes párjának. S mivel régen elhangzott nóta az, hogy a szerelmes párra a golya hamar rátalál, a szép Anikó is sugott valamit az udvarlójának. Az ifju a hír hallatára sápadt lón, mint a sárga levél, s már fején érezte a kalapácsot s csak ennyit mondott: szökjünk meg. De mert a szökéshez három dolog kell, a pénz, a pénz és a pénz, a szép Anikó apja másik kedvencét, a gyűrűt is vándor utra vitte, s pénzbe váltotta fel. Azután elszöktek. És itt kezdődik a gyűrű regénye. A dádé kezdte kutatni, nem annyira leányt, mint a gyűrűt. A rendőrség rá is akadt, de arra is ám, hogy a dádé holmi kisedet betérés útján szerezte a drága ékszert. Ezek után pedig a dádét letétbe helyezte a rendőrség, míg a gyűrűért a jogos tulajdonos jelentkezni fog. A szerelmesekek pedig, akiket Ámor véd, boldogan futnak tovább, míg a lopott gyűrű árából tart.

— **(Nagy szerencsétlenség Aradon.)** Aradról írják, hogy az adaváló 33. gyalogezred egy zászlóalja tegnap éjjel gyakorlatra ment a temesmegyei Kisfaludra. A második század tábori őrségében Szabó Árpád önkéntes káplár és Fackelmann Antal szakaszvezető voltak. Utóbbi az önkéntest ellenségnek nézte és szuronyt szegezett. Szabó egy lépést tett előre, mire Fackelmann szuronya nyolc centiméternyire a hasába furódott. Szabót kocsin vitték be Aradra, a helyőrségi kórházba; délelőtt operálták, de délután belső vérzés következtében meghalt. Szabó szülei Oravicán laknak. A szerencsétlenül járt fiatal ember végzett gazdász volt.

— **(Amerikai hőség.)** Newyorkból jelentik: A hőség, amely pár napja már engedett, újra ijesztenően fokozódik és a hőmérő ma délben 90 Fahrenheit fokot mutatott az árnyékban. Tegnap hat haláleset volt napszúrás következtében, a be'egedések száma pedig száznál is több volt. Délután több helyütt nagy zivatar volt, amely kissé lehűtötte a levegőt. A többi államból is nagy hőséget jelentenek.

— **(A budapesti ipari munkaközvetítő intézetnél)** az e heti kimutatás szerint 5741 munkás keres alkalmazást, kik közt majdnem minden iparág van képviselve. Hiányzik azonban és munkát kaphat helyben 3 reszelővágó, 7 szücs, 32 szabó. Vidéken 40 kádár, 41 bográn, 14 kocsi-fényező és nyerges, 2 fényképész, 2 szücs, 11 szabó, 3 kalapos, egy cukrász, 3 mézskalácsos, egy üveges famunkás, 19 szíjgyártó, egy ezüstműves, 7 rézkovács, 4 bádogos, 26 kovács és 12 csizmadia. Keresnek továbbá ezüstpolírozónókat, selyemsodró nőket, géphimzőnőket, gépharisnyakötőnőket, fehér-, gép-, kézi-, felsőruha-, derék-, alj-, gomblyuk-, bluz- és kalapvarrónókat, kézi-varrónókat férfi szabóságához, cipőtűzőnőket, vasalónőket könyvkötő leányokat, pecsétviaszöntőnőket, gépberakónőket és béltisztító nőket. Inasfiukat felvesznek: aranyműves, kocsi-fényező, asztalos, bádogos, cipész, férfiszabó, kárpos, kovács, lakatos mesterek, kere skedők és vasöntődek; tanuló lányokat pedig varrodák, gépkötődék, és könyvkötészetek, nyomdák, mosóintézetek és művirágygyárak. Jelentkezni kell az intézetben: VIII., József körut 36. sz. alatt.

— **(Támadás az országuton.)** Szamosfalvai tudósítónk írja: Egymásután érték községünkben hónapok óta a betörések, rablótámadások. Az iderendelt erősbített csendőrség sem volt képes teljesen rendet teremteni. Újabbán ismét történt egy ilyen támadás, mely vakmerőségével ritkítja párját. Mult este három fiatal ember ment kocsn Kolozsról haza Kolozsvárra. Mikor Szamosfalvához értek, az utmenti árokba néhány ember kiugrott és megtámadta a kocsit, hogy kirabolja a benne ülőket. Csak az erős ellenállás s az, hogy a kocsis gyorsan elhajtott, mentette meg a bennülöket. A csendőrség erélyllyel nyomozza a vakmerő utonállókat.

— **(A tréfa vége.)** A Szilvás község melletti majorban egy este munka után több arató kaszáját élesítette. Munkaközben csufolták egymást, de leginkább Csányi Ádámot, ki megunva a tréfát, kaszájával ráütött az öreg Babják a terére. Babjának a fia, mikor ezt meglátta, éles kaszájával úgy csapott az apja bántalmazója nyakára, hogy az ketté metszett nyakkal, holtan esett össze. A gyilkost a csendőrség bekísérte a járásbírószobára börtönébe.

— **(A későn jött kegyelem.)** Péterváron a Névából egy szép fiatal leány holttestét fogták ki a napokban. A fekete selyemruhába öltözött leány derekára egy súlyos vasdarab volt kötve. Keblén egy férfi-arcképet találtak Boschemir aláírásával. A halott balközép ujján karikagyűrű volt Boschemir D. 1899. jelzéssel. Először azt hitték, hogy a szerencsétlen leány bünténynek esett áldozatul. Később azonban jelentkezett az édes anyja és elmondta a boldogtalan leány szomorú történetét. A szép Pelagea Piwarowitsch, egy előkelő orosz nemes leánya jegyben járt Boschemir Dawidovval, egy bolgár tanárral. A sors elválasztotta egymástól a jegyeseket. A vőlegény Szófiában volt, a menyasszony Pétervárott. A szerelmes szép lány egy napon szomorú hírt kapott. Az volt megírva a levélben, hogy a vőlegényét, mint a macedon bizottság elnökét elfogták és agyonlőtték. A boldogtalan teremtés nem tudta túlnélni kedvesét s a Névába ugrott. A legmegrázóbb az egész drámában az, hogy Davidow-nak a bolgár kormány megkegyelmezett. Nem hajtották végre rajta a halálos ítéletet. S így a szerencsétlen Pelagea ok nélkül emészette el magát.

— **(Milliárdos jótékonyág.)** A New-York Herald jelentése szerint Carnegie, a skót születésű amerikai milliárdos nemrég a newyorki kereskedelmi kamara egy tagja előtt kijelentette hogy még ötvenhat millió font sterlinget (1,314,000,000 koronát) szándékozik jótékony célra fordítani. Carnegie, az amerikai acéltröszt megalapítója, már eddig is több milliót adott a skóti főiskolának és amerikai intézeteknek s így nagyon valószínű, hogy ígéretét meg is fogja tartani, annál is inkább, mert többször kijelentette, hogy egész, szinte megmérhetetlen vagyonát lassankint a köz javára fogja áldozni.

x **Műlábak,** műkezek, műfüzők ferdén nőttek részére, járó- és támgépek, gummi görcsérharisnyák, haskötők stb. teljes jótállás és mérsékelt árak mellett készíttetnek. Képes árjegyzéket küld a gyár *Keleti J.* Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. szám.

Felhívjuk olvasóink figyelmét Herczeg és Horvát, Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt, »Adria-szállóval szemben létező női-divat áruházára.

A világjáró angol Szegeden.

— A Tisza-éréről. —

A régi újságíró világban nagyon jó dolog volt az angol — hátvédőnek. A cenzura védte a németet, az osztrákot, a rokonszenv a franciákat, az ismeretlenség a többi népet, feltétlenül az angolt kellett a közönségnek beadni, ha valami bolondságról volt szó, ha valami fura dolgot kellett leírni.

Ma azonban megváltozott a helyzet, részint mert nincs cenzura, s a legtökéletesebb nyugalommal írhatja bárki a felebarátjáról, hogy lóköltő, részint mert teméntelen angol jár itt közöttünk. Legalább is a kerepesi-úton, hol minden második nyakkendő, szivarszipka és lámpaüveg kereskedésre rá van írva: „Itt angolul lesz beszélve. (Englis spoken).” Mintha az a jámbor angol tisztán csak azért jönne mihozzánk, hogy lámpaüveget, nyakkendőt és tüvegkutyát vásároljon tőlünk.

De különben tréfa ide tréfa oda, jár hozzánk elég angol, azt mutatja a „Club of Travellers” legújabbban megjelent évkönyve, amelyben egy ilyen világjáró, globe trotter angol írja le hazánkban szerzett élményeit. Mivel a könyv legtöbb részében élénken összevált a jogász és pörkölt, gatyá és csikós fogalmakat, csak ezt a leírást emeljük ki, amit Szegedről ad a következőkben:

— Mikor Szegedre lementem, megnézni e nagy magyar falut, féltem, hogy hogyan fognak megérteni, nemert magyarul semmit sem tudtam. Még Budapesten is, ahol ki van írva, hogy angolul beszélnek, botokud kijeltesü tibeti tájszólásra akadtam, hát még mi lesz Szegeden, a tiszta magyar faluban? De egy ismerősöm azt mondta, hogy mondjam csak: tiszta, s rendben van minden. Megérkeztem, s azt mondtam a hegyes bajszú kocsisnak: *tiszta!* Ő megemelint kalapját, s elhajt velem egy egészen csinos fogadóba. Kipihentem magam, s meg akartam nézni a szebb részeit a városnak. De nem tudtam a járást, vezetőhöz kellett fordulnom.

De milyen nyelven szóljak neki. No jó, megpróbálom a bűvös szót. Kimegyek s azt mondom egy szolgafélenek: tiszta. S ő elvezet egy gyönyörű kilátású folyópartra. Egy darabig nézegettem a kilátást, mire megéheztem. Bemegyek a vendéglőbe, s ott már egészen bátran mon-

dom, az étlapra mutatva: tiszta! A pincér elszalad s rögtön hoz egy egészen csinos bélszint!

No gondolom, ez aztán igazán bűvös szó. Ebéd után a piccoló felém jön szivarokkal. Ejnye gondolom, mondjunk, ismét: tiszta! S a piccoló kivesz egy jól szelelő, kellemes kis szivart!

Azután elmentem sétálni. Egyszerre egy házból felém rohan egy dühös komondor. Még pálcá sem volt nálam. Mit csináljak? Rákiáltok energikusan: *tiszta!* S a komondor farkcsóválva szaladt hozzám!

Egészen oda voltam a bámulattól. Mit jelentsen ez a csodás szó! Vagy valami magyar bűbájosság ez, hiszen csak a keleti mesékben történnek ilyenfélék. Mikor elutaztam, nagy csomó gyerek szaladt a kocsi körül. Jó kedélyem volt, pár fillért odadoztam nekik, mire azok neki estek, kiabálva, ordítva:

— Abcug tiszta —

Most már értse az ember!

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Négy évszak.** Csillag Teréz második vendégfölképésére is megtöltötte a Fővárosi Nyári Színházat a kiváló színésznő művészetének hálás közönsége. A *Hevesi és Hetényi* „Négy Évszak” című idyllének farszort főszerepét játszotta azzal a kedvességgel, bájjal, természetességgel, amelylyel szokta megjátszani alakításait. A közönség részéről lelkes ünnepeltetésben, kihívásban, nyílt színen való tapsban bőven volt része, amely különösen a második felvonás kedves zsörtölődő asszonykájának jutott ki bőven. Nem méltatlan pártner volt a művésznőnek, Pethes, akinek szintén kijutott az ünnepeltetésből, bár a III. és IV. felvonás öreg bácsijainak ábrázolásával nem lehattunk teljesen megelégedve. Mellette a környezetből *Horváth* Paulát kell ügyes játékáért megdicsérnünk. A többiekrol nyugodtan hallgathatunk.

(— pp — r.)

TÖRVÉNYSZEK.

§ **Ismeretlen tartózkodásu ügyvéd.** A győri ügyvédi kamara felhívja dr. Feichtinger Alajos m. óvári ügyvédet, hogy lakhelyéről bejelentés nélkül ismeretlen helyre hosszabb időre történt eltávozásával és irodájának felügyelet és gondozás nélkül való hagyásával elkövetett kötelességszegésére nézve igazoló nyilatkozatát a nevezett kamarához 8 nap alatt terjessze be s ugyanezen határidő alatt jelenlegi tartózkodási helyét ugyanoda jelentse be, esetleg az ügyvédek lajstromából való kitérését kérelmezze és az ügyrend 64. §-hoz képest jelentse be, hogy irodája gondnokául, kit óhajt kijelölni, mert ellenesetben ellene az ügyvédek lajstromából leendő törlés végett a fegyelmi eljárás megindíttatik s irodája részére gondnok hivatalból rendeltetik ki.

NYILTTÉR.)

VÉRGYÓGYÍTÁS HEMOPATIA

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívüli sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asthma, szív, vese, gyomor,** bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos **ideg-, vér- és borbajok**nál. Biztos védelem **szívszélhűdés és elmezavar** ellen. 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be. Egyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

Dr KOVÁCS J. egyet. orvostrnak (Hemopata) rendelő intézete van Budapest, V., Váci-körut 18. szám a. Rendelés naponta 9—1-g és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszal Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel arról értesíteni, hogy eddig Sándor-tér 4. szám alatt volt

cim- és címerfestő műtermem

VIII., József-körut 18. szám alá helyeztem át. A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérve maradtam kész szolgája:

Szentes Jenő.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

A helyzetről adott tegnapi véleményünket igazolják a tények. Tegnap délután Berlin 3 márkával magasabb árfolyamot jelentett, ma pedig Newyork és Chicagóból érkezett kabletelegrammok 2 és fél cent áremelkedésről számolnak be. Piacunkat ezen külföldi szilárd tendentia támogatása emelkedő irányzatra birta és a további árjavuláshoz ugyancsak külső befolyásra van szükségünk. Előreláthatólag ez nem is marad el, mert a perzselő meleg időjárás Amerikában a buzatermés kitünő kilátásait is redukálja és a határozottan rossz tengeri az üzlet általános megszilárdulását idézi elő. Ehhez járul ama körülmény, hogy Poroszország az importját Amerika emelkedésével veszélyeztetve; illetve jóval megrágitva látja és nem tekinteti ma már a rossz természetű olyan közönyösen, mint eddig. Ennek tudható be a tegnapi emelkedés Berlinben. London és Limerpool rendszeren a fent említett két vezérpiachoz alkalmazkodnak és jelenleg szintén szilárd irányzatot követnek.

A készáru üzlet korlátolt volt ma; a malmok meglehetősen készlettel bírnak és csupán 10.000 mm.-át vettek 5 fillérral magasabb áron.

Az elmúlt héten Budapestre érkezett 63.000 mm. buza, elment ebből 8000 mm.; elszállított Budapestről továbbá 104.000 mm. liszt.

A határidő piacon rohamos emelkedést idézett elő külföld. 8.12 fillérral kezdődött az októberi buza és ezen helyét meg is tartotta délelőtt.

Délben zárul:

októberi buza 8.11/12.
áprilisi buza 8.45/46.
októberi rozs 6.88/89.
zab 6.31/32.
augusztusi tengeri 5.32/33.
tengeri 1902 májusra 5.06/07.

Készáruüzlet.

Buza elkelt:

Tiszavidéki 1100 mm. 7.75 k. 900 mm. 7.77 k. 8.12¹/₂ korona, 150 mm. 7.85 k. 8.10 korona, 500 mm. 78 k. 8.10 korona, 200 mm. 78 k. 8.10 korona, 100 mm. 78 k. 8.10 korona, 250 mm. 75 k. 200 mm. 7.45 k. 7.87¹/₂ korona, három hónapra.

Csabai 300 mm. 79 k. 8.20 korona, mind három hónapra.

Szarvasi 2500 mm. 78 k. 8.15 korona, mind három hónapra.

Szentesi 2140 mm. 7.74 k. 8.15 korona, három hónapra.

Marosi 2000 mm. 78.2 k. 8.— korona, 300 mm. 7.03 k. 7.95 korona, három hónapra.

Zentai 1500 mm. 74 k. 7.82 korona, mind három hónapra.

Bácskai 100 mm. 75 k. 7.80 korona, mind három hónapra.

Raktár 1000 mm. 76 k. 7.85 korona, három hónapra.

Rozs 100 mm. 7.17¹/₂ korona, új áru 500 mm. 7 korona, ab Ü15 VII/15. szál., 200 mm. 7.05 korona, par 1000 mm. 6.90 korona, 500 mm. 6.95 korona, ab Kalocsa jul. szállítás, készpénzfizetés mellett, mind három hónapra.

Zab 100 mm. 7.45 korona, 150 mm. 7.20 korona, 100 mm. 7.25 korona, készpénzfizetés mellett, mind három hónapra.

Uj-Repecs 100 mm. 12.25 ab Bpest hibás készpénzfizetés mellett, három hónapra.

Értéktőzsde.

Az előtőzsde magasabb külföldi és bécsi jegyzésekre szilárd irányzattal nyílt meg és az üzlet folyama alatt a forgalomba került értékek emelkedtek. Zárulat felé némileg gyengültek.

Megnyitáskor jegyzésnek:

Osztrák hitelrészvény	—	623.50	—
Magyar hitelrészvény	—	629.	—
Korona járadék	—	93.	—
Jelzálog hitelbank	—	453.	—
Rimamurányi	—	436.	—
Leszámitolóbank	—	425.	—
Államvasut	—	627.50	—
Déli vasut	—	80.	—
Városi villamos	—	279.	—
Közüti villamos	—	569.	—

A tisztelt hölgyközönség szives figyelmébe
ajánljuk óriási áruházunkat, melyben most bámulatos olcsó árakért kaphatók a legújabb divatu női ruhák és felöltők.

Elegáns bál ruha	10-15 frtig	Elegáns utcai szövet ruhák	10 frttól felj.	Ugyanaz dus aranydiszszel	5-60 forint
Francia selyem batisztruha	8-12	Elegáns női paletot	12-16 frtig	Serpentin-aljak szövetből	3-60 frt. felj.
Elegáns selyem moiré ruha arany diszszel	25-30	Serpenti köpeny	14 frt	Selyem-aljak	7 frt és felj.
Alkalmas pongis ruha	15-20	Porköpeny finom liszterből	4-60 frt	Dupla széles ruhakelmék méterenkint	25 krtól feljebb.
Falódi angol szövet ruha	15-30	Tiszta selyem blous remek színek	4-60 frt	Francia batisztkok 36, 46, 60 kr., a legújabb színekben.	
				Gyászruhakelmék dupla széles 36, 46, 60, 75 kr és 1 frt.	

Nagyban és kicsinyben.

Gyászruhák 4 óra alatt készítettek.

Herczeg és Horvát

Budapest, VII. kerület, Kerepesi-ut 52. szám alatt. Adria-szállóval szemben.

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1901. július 14.

Fővárosi nyári Színház.

D. u. fél 3 órakor:

A szultán.

Este fél 8 órakor.

Nagymama.

A többi

SZINHÁZAK

zárva.

Látszerész és fényképező cikkek

HATSCHÉK MIKSA (ki 47 évig volt a Váci-utcában) most IV. ker., Eskü-ut 5. sz. a. **Clotild-palotába, a Belvárosi kávéház** mellé tette át üzlethelyiségét. Szemüveg v. orrszorító 1 frttól; ugyanezek jegéből 5 frttól feljebb, kiűntetett látszók 4 frttól feljebb. Műszerek nagy választékban. Fényképező-gépek 75 kr., illetőleg 3 frttól feljebb. Fényképek főleg jelmezképek és arcképek.

Első budapesti kávémagazin szétküldési osztálya.

KÁVÉ

elvámolva és bérmentve postán utánvétellel

4 1/2 kiló Cuba kávé	frt 7.50
4 1/2 kiló Mocca kávé	frt 7.50
4 1/2 kiló Jáva kávé	frt 7.50
4 1/2 kiló Gyöngy kávé	frt 7.50

Minden postarendeléshez egy csomag

„Néger gyógy-kávé“-t

díjtalanul mellékelek, mely különösen vérszegény gyermekeknek pótolhatatlan tápszer

az étvágyat elősegíti.

BELÁK ISTVÁN

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 4. sz. a.

A ki jó sérvkötőt akar, forduljon bizalommal alanti céghez.

Ajánlja kizárólag saját gyártmányú sérvkötőt, haskötőt, egyenestartót, suspensoriumot, valamint az összes betegápoláshoz szükséges kötszereit. Készít minden testeknek Orthopedfüzűket, millábakat és kezeket és minden e szakmába vágó kötszereket. Hivatkozom arra, hogy számos éven át a külföldön, kórházakban, mint sebészeti kötszerész dolgoztam és munkám a legelső tanároknál a legjobbnak bizonyult. Sérvkötő megrendelésénél kérem a test körméretét és hogy jobb, bal vagy kétoldalú sérvkötő szükséges. Ára egy oldalra 4 frttól 6 frtig, két oldalra 8 frttól 10 frtig. Kizárólag egyedüli főraktár valódi francia és angol gummi és halhólyag különlegességekben, tucattja 1.20 krtól 6 frtig. Párisi óv-spongya Safeti-Sponges, tucattja 4 frttól 6 frtig. Pessarium oclusivum méh védő, hölgyeknek nélkülözhetlen, darabja 1.50 frt. Megrendeléseket pontosan eszközöl a legnagyobb discretió mellett

RADVANYI L.
sebészeti kötszer-gyáros
Budapest, VII., Erzsébet-körut 36.
Kérjen mindenki ingyen árjegyzéket.

Való-

di francia különlegességek (gummi és halhólyag, összes női óvszerek stb.) csakis **F. Bergnerand** filis legbirnevesebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

POLGÁR SÁNDOR-nál

BUDAPEST,

Erzsébet-körut 50.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Mentő

poloska-irtószert a leghatásosabb, nem hagy foltot, a poloskának, úgy minden rovarnak még a petéit is kiirtja. Ezen szer használata után sohasem lesz a lakásban, úgy a butorban sem poloska vagy féreg. Kapható 30, 40 kr és 1 frtos üvegekben, **Bettelheim Zeigmond és Tsa, Budapest, Calvin-tér 7.**

Halastó

céljából, földirtokrészlet jutányos áron, mely nagyobb lejtésű völgyben, inkább hosszasan fekszik, sebesfolyású patakkaival, ha itt-ott mocsaras, tavat alkot, nem határoz, vasut-állomás vagy a Dunához közel, örökön való megvételere kerestetik. **Dózsa Mihály VII., Kertész-utca 4.**

GUMMI
és halhólyag különlegességek,
valódi francia és angol gyártmány, teljesen biztos és ártalmatlan **Roüle 1, 2, 3, 4, 5, 6** frt tucattja, halhólyag 2, 3, 4, 5, 6 frt tucattja. **Copotes ameri-** cans 2, 3, 4, 5, 6 frt tucattja. **Pessarium oclusivum** fr. 1.50-2.50. **Diana óv,** havibaj kötelék 2 frt 60 kr, 3 frt 50 kr darabja.
Az arany orvosi Műszertárban
Budapest, Kerepesi-ut 32. sz. a. **Rokus-kór házzal szemben.**
Arjegyzék ingyen, sárt borítékban.
10 frtyal megrendelésnél 20% engedély.

Kettős elektromágneses kereszt vagy csillag
R. B. 86967. sz.
gyógyit és felüdit kezesség mellett.

A készletet gyógyit és segit fej-, fül- és fogfájásnál; a migrén, neuralgia, vértolulás, sápkór, szédülés, a fülzúgás, nagyothalás, a szívverés, szivgörcsök, az asztmikus rohamok, a gyomorgörcsök a egyéb görcsök, az étvágytalanság, a hideg kezek és lábak, a nem elgyengülés, a szesz, kőszőny ischiás, a gyengesség a agynedvesség bajában; influenza és a vele járó hátfájásoknál; különböző idegbántalmaknál a a volók járó érzéketlenség a különféle gyengeségi állapotok bajában; a rendetlen vérkeringés bajában a még sok más oly bajban, a melynek a normális orvosi kezelése szerint villamos áram a gyógyító szere. E készletnek tapasztalható előnye az, hogy nem csak időről-időre, de állandóan jókedély villamos áramot áradtatást más a testben a míg egyfelől szinte bámulatos sikerrel gyógyit, másfelől a legháládatosabb óvszer az emberi szervezetet megrohán betegségek ellen. Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy kuszóvá betegségeket teljesen meggyógyított. Az iródban levő elismerések és bizonyítványok, a melyek a világ minden részéből hálás emlékeknek meg találományomról, mindenkor mindenki által megtekinthetők. A kit legelőnyösebb 45 nap alatt nem gyógyit meg készülékem, az visszakapja a pénzt. A hol már mindent haszton volt, kérem, tessék a készülékemet megpróbálni. Figyelmeztetem a t. ez. közönséget, hogy az én készülékem nem tévesztendő össze a Voltával, mely teljes hatástalansága miatt Németországból a Auszuriából és Magyarországból is hivatalosan ki van tiltva, míg az én elektromágneses készülékem a kiváló gyógyító erejénél fogva általánosan elismert, közkedvelt és elterjedt. Már csak rendkívüli elősége is erősen ajánlja.

Nagy készülék ára 3 frt vagy 6 korona. Kis készülék ára 2 frt vagy 4 korona. Oly betegségek ellen való, melyek csak gyermekeknek a nagyon érzékeny nőknél való.

Fő központi eladási és szétküldési hely a bel- és külföld részére:

MÜLLER ALBERT, Budapest, V., Vadász-utca 42/R. Kálmán-utca sarkán.

Sándor hazajött,

mert már rongyos lett a cipője, a mit másnál vett és megesküdött apjának, hogy hibáját belátva, csupán nálam fog vásárolni. Együttal felszólítja a nagyérdemű közönséget, hogy okuljon példáján. **Agulár Dávid fia** cég pedig a helyett, hogy elismert munkáját drágítaná, árait még jobban leszállítja és következő előnyöket biztosítja, hogy kizárólagos magyar áruit kedvelté tegye: 1. Minden nálam vásárolt cipőért 1 évi írásbeli jótállást vállalok. 2. Minden vevő egy guzi-kenőcsőt kap ingyen, mely a felsőbőr repedését kizárja. 3. Minden rendelésnél csupán 20 kr többletet számítok és a postán költségmentesen szállítom. Ingyen küldöm képes árjegyzékem.

Mértéknek elegendő, ha harisnyába papirlapra állva a lábtalpat lerajzoljuk. Nem megfelelő cipőt költségmentesen kicserélem vagy a pénzt haladéktalanul visszaadom.

Férfi sima cipő, erős	3.-	Salonlakk füzös vagy cugos	4.-
Elegáns férfi vix füzös	3.40	Női zergebőr cugos vagy füzös	3.-
Divatos barna füzös cipő	3.80	Elegáns sárگا füzös	3.-
Elegáns vix betétes	3.20	Salonlakk füzös vagy cugos	3.50
Párisi divat box-claw-bőrből elegáns, könnyű, füzös vagy gombos	4.50	Box-claw, füzös vagy gombos elegáns	4.-

Agulár Dávid fia Budapest, Deák-tér 6. Király-utca sark.

Butoriparosok,
Nemes és Lengyel Budapest, IV., Keoske-méti-utca 6. sz. I. em., ajánlják dusan felszerelt raktáraikat, sajátkészítményű fa- és kárptos munkákban.

Kárptos munkát
olesón készít háznál és házon kívül Unsavszky Nándor, VIII. kerület Práter-utca 66., III. 83. Levelezőlap meghívásra házhoz jövök.

Egyházi szerek,
lebogók, képek és könyvek legolcsóbban kaphatók: **Szüts és társai,** Budapest, IV., Ujvilág-utca 2. sz.

Női ruhákat
olesón készít háznál és házon kívül Lóka József, IX., Ferencz-tér 11., II. em. 86. Levelezőlap-meghívásra házhoz jövök. 7568

Czimbalom,

melyek az illetékes zene-kapacitások által minden tekintetben a legkitűnőbbeknek vannak elismerve és így a hazai és külföldi kiállításokon az első díjat nyerték, 75 fttól különböző árban kaphatók. Mint-hogy ez idő szerint a cimbalomnak pedálján és belső szerkezetén utóéletlen találmányom van, így javításokat és átalakításokat is elfogadok, a hang javulásért és tartós-nágért kezességet vállalok.

Habits Antal

hangszerkészítő mester.
Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 42. sz. és Vörösmarty-utca 16. szám.
Arjegyzéket bérmentve küld.

Csillárok

légszesz- és villamvilágításra egy jelentékeny gyári raktár átvétele következtében mélyen leszállított árakon eladó.

Faragó Ferencz
Andrássy-ut 46. Gyár-utca sarok. Ugyanott szerelések is olcsón fogadtatnak el.

Kitűnő,

valódi székely konyha. Ebéd, vacsora 20 forintért, a Fehérló szálloda éttermében Ürmösinnél, Kerepesi-ut.

Lószőrmatrac

3 részű 15 klg. súlyban színváltból 14 forintért kapható, míg a készlet tart Budapest, IV., Teréz-körút 36. sz. a. kárptosnál.

Háztulajdonosok figyelmébe.

Közgazgatási hivatalnok 3 szobás világos lakás ellenében házgondnoki, esetleg délutánonként elvégezhető magántitkári, levelezői állást óhajt. Szíves ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

10 fttért

tanítók hölgyeket rajzolni, varrni, szabni kezesség mellett.

Hoffmann Karola
műzabászati és varrótanintézete

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 23.

Ki nappal el van foglalva z esti tanfolyamra jöhet. Ugyanott elegáns ruhák készítése is elvállaltatik.

Magyarország leghírneveesebb ásvány-gyógyforrásai a
Bikszádi
gyógyit mint a drága Selters. A **Sztojhai**
azonos a karlsbadival.
Bérlők: **Almer Lajos és Károly, Nagybánya.**

Vegyszerek, gyógy-árak, kőtszerek, pipere- és illatszerek, ajánlható legjobb bevásárlási forrása
KARTSCHMAROFF A.
szerecsen drogeria BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 39. sz.

Eladó telek, zentai vasúti állomáshoz közel, városhoz is közel, rakodó helyhez 40 méterre, mindenféle gyártelepnek, vagy kertészetre rendkívül alkalmas 3111 négyszögöl föld, majd négy szegzől 10 napig, 1600 fttért eladó. Zenta 315. **Gyömrei János.** 7627

Zongora
Fischer-féle bécsi gyártmány teljesen jó karban, helyszűke miatt 100 forintért eladó. Kertész-utca 4., II. em. 6. sz. alatt.

Legjobb árban veszem a forgami és régi bélyegeket minden mennyiségben veszek, cserélek, eladók.
Prückler J. C.
BUDAPEST,
IV., Koronaherceg-utca 3. sz.

Cimbalmozni és hangolni minden anyá megtanulhatja a gyermekét az öntanulásra rendezett cimbalom iskolából, melyet 4 kor. beküldése után bérmentve küldöm meg

Varga Pál cimbalomgyártó
Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 3.
Cimbalmokrol képes nagy arjegyzéket pedig ingyen.

Meglepődik mindenki
az áru olcsó és jó minőségétől

1 darab bécsi piros paplan	1 ftt 80
1 darab bordo piros paplan	2 ftt 60
1 darab Satin Cachmir paplan	3 ftt 80
1 darab atlasz Cachmir paplan	5 ftt 20
1 darab selyem atlasz	8 ftt 50
3 részű volin matracz	4 ftt 50
3 részű Crin de arique	7 ftt
1 részű szőr	10 ftt
3 részű szőr	14 ftt
1 szalmazsák letűzve	2 ftt 20
1 darab acél sodrony ágybetét	5 ftt
1 darab párnázott ruganyos matracz	15 ftt
1 összehajtható vaságy tengerifü matraczal	10 ftt
1 darab flanel takaró	1 ftt 50
1 asztal 2 ágyterítő	5 ftt 50

Gichner Mór és testvére
Budapest, Üllői-ut 2. sz.

Kimoshatlan Ruhajelző-Ténta
fehérneműek jelzésére, kapható
TINTNER J. E.
bélyegző-gyáros és vésnök-üzletében.
BUDAPEST,
IV. kerület, Kigyó-tér 5. szám a.

BUTOR
készpénzért vagy részletfizetésre legolcsóbban
Fuchs Bódognál
Budapest, József-körút 26. sz.
Képes arjegyzék ingyen és bérmentve.

Sport-fénymáz.
Minden lehető színű fénymáz, mint pl. sárga, barna, bordeaux, vörös és legfinomabb fajta fekete fénymáz gyártok. Színes fénymázaim használásánál ugyanazon eljárás szükséges, mint a fekete fénymáznál, a dobozba egy csöp viz öntendő, kis tiszta kefével a cipő bekenendő és egy másik tiszta hefével kifényesítendő. Ennek megtörténte után a cipők ujjának megfelelnek. Világos fénymázaim nyers bőröknél is használhatók és pedig mindig csak ugyanazon eljárás, mint a fekete fénymáznál.
LUSTIG MIKSA
sportfénymáz minden színben
Gyár és raktár: Gyár-utca 43.

Svájci óra ipar.
Minden szakfőnök, katonatiszteknek, posta, vasut- és rendőrtisztviselőkné, valamint mindenkinek, kinek pontos és jó zsebóra van szüksége, szíves tudomására adjuk, hogy az ujjonnan feltalált valódi genfi 14 karatos („Sistemé glace hutte”-vel jelölt) elektrizált aranyplaque remontró órák kizárólagos elárusítását átvettük. Az óráknak ant magnetikus biztonsági szervezetük van, pontosan ki van próbálva és szabályozva, valameny-nyért irásban 3 évi jótállást vállalunk. Az óratokok, melyek 3 fedelűek, nyomos rugóval ellátott fedelűek, teljesen modern pompá-kiállításúak, s a legújabb abszolút változatlan amerikai arany féműl vannak elő-állítva, s 14 karatos aranylemezzel bevonva, úgy, hogy teljesen a valódi arany színét mutatják, annyira, hogy még szakértők is a valódi 200 koronás arany óratót sem tudják megkülönböztetni. Az egyetlen óra a világon, mely az arany jellegét sohasem veszti el. Hat hónap alatt 10,000 utánrendelést s körülbelül 3000 elismerő levelet kaptunk. Egy férfi vagy női óra portó és vámmentesen csak 16 korona. Minden órához hők-otok ingyen. Igen elegáns, modern aranyplaque láncok urak és hölgyek számára (nyakláncok is) 3-5 és 8 korona. Minden nem megfelelő óra visszavetetik, nincs kockázat. Szétküldés utánvétellel, vagy előleges pénz-beküldés ellenében.
Megrendeléseket **Uhren Versandthaus „Chronos” Basel [Svájc]** kell intézni. Levelek Svájcba 25 filléres, levelező lapok 10 filléres bélyeggel látan-ók el.

Legszébb alkalmi ajándék | **Kedvezmény** | Gyönyörű kivitel |

MAGYARSÁG előfizetőinek.
A ki a „MAGYARSÁG” kiadóhivatalába egy fényképet küld,
5 forintért kap egy életnagyságu gyönyörű kivitelű platin-areképet pompás kartonon, 50 cm. szélességben és 65 cm. magasságban.
Vidékre, csomagolással és díjmentes szállítással 5 ftt 60 kr.
Megrendelésnél az összeg fele kiadóhivatalunkba előre beküldendő, a másik fele utánvétellel (Budapesten az átvételnél) lesz kiegyenlített.

Feltűnő olcsóság! **MAGYARSÁG** Legalkalmasabb megjelentés!
Kiadóhivatala
Budapest, IX., Calvin-tér 8. szám alatt.

Cim- és cimer-festő Műterme
Szentes Jenő VIII., József-körút 18.
Készít mindennemű szakmába vágó munkákat, u. m.:
üveg, fa, bádóg, vászon, fali cimfestéseket és feliratokat.
Műmázolások és aranyozások a legizlésteljesebb kivitelben.

A festő.

— Seras Matild. —

Különös egy festőművész volt és sajátos képeket festett. Nagy előnye volt a feltalálás, a koncepcióban nyilatkozó művészi erő, minnek erélyes színezés által adott kifejezést. — Nem mindenkinek tetszettek a dolgai. Legkevésbé azoknak, kik a kinyalt, máz-sima, a legutolsó vonalra kidolgozott festményeket kedvelték. Nagy visszatetszést szültek a halvány, elegáns vízfestésű alakok kedvelői és azok között, kiket az olajnyomatok gyöngéd színfokozatai és tonusai szoktak elragadni. Azok, akiknek ilyen, finom és együgyű izlése volt, keményeknek találták a képeit, tulvelőseknek, tárgyakkal tultömöttnek, belőlük élenyvel tultelt levegő áradt az ő, ehhez nagyon is gyenge tüdejük elé!

Festőnk tájképei mindenkor erőszakoltak, nagyonis kinzók voltak, tört vonalakkal, a naplemente nála mindenkor tragikus, a sugarak nélkül való, aludt vér-vörös szín égítéstől a szenvedélyvel teljes jellem beszélt, ez sötét volt, komor; egyszerű háttér, a formák elismerése nélkül, művészi mesterkedések nélkül, mint-hogy kevésbé lelkiismeretesen, egy faragott szék, egy nagy kandallót jobb világításba helyeznek a képen, mint az embereket. Művészi tulajdonságaihoz számították azt, hogy a rajzot megvetette vagy egy sajátos módját annak, hogy alakjai megkisebbitését a tulságig vigye és végre a komoly tárgyak keresését, melyek gondolkozásra adnak alkalmat. Karaktere volt a képeinek.

Fiatalt és erőteljes volt még a művész, dacára 8—10 évi munkájának, mely alatt állhatatosan arra törekedett, hogy érvényesítse magát egy társaságban, melyben élni, úgy látszott, nem volt joga mindenkinek. Munkás volt mindig, soha sem volt más, mint egy munkás és későn mosolygott felé a siker, de mosolygott mégis.

Harmíthat éves volt most és erőteljesen, férfiasan nézett ki hatalmas oroszlánfejével, kisse szigorú körvonaláival, Herkules válláival, melyek bármily nagy megerőltetésre is teremve látszóttak.

Ha elfogta a festés dühe, tízenkét óra hosszig eléllt a festő-állvány előtt anélkül, hogy csak egy pillanatig is erőt vett volna rajta a fáradtság, anélkül, hogy belesápadt volna. Hogy ismét feltaláljon valami újat, órákig kóborolt sziklákon mászva, mélységekbe szállva le, falakon ugorva át, mindig annak az eszméjével fejében, hogy azt, amit megfesteni akart, üzze, keresse. Kitartó volt, szívós, vasból az akarata.

Harmine éves korában egy kicsi, fehér, mozgékony szőke teremtést vett nőül; csaknem gyermek volt még ez kedvességében, csupa kellem és grácia, csupa szelidség és édesség. Valóban soha sem mert volna udvarolni ennek a szőke, gyöngéd poesinak, ennek a költeménynek ő, a durva és tulnagy festőművész. Azt kellett hinnie, hogy e karesu virág összetör kezeiben. De a leány lenyűgözte őt teljesen gyermek arcával és édes hangjának madárcsicsergésével, hogy mégis merete őt kérni, hogy neje legyen.

Nem tudhatni, szerette-e valaha a leány a festőt, vagy nem. Nőül ment hozzá. A sok dicséret, melylyel nagy művészt elhalmozták, talán egész a szerelem hevégé exaltálva a nőcskét felizgató. De a lakodalom után csakhamar megszokta azt és az elismerést közönyösen vette. Azt mondta rá, hogy az céltalan fényűzés. Ha gondolataiba elmerülve, izgatottan látta férjét, megvető taglejtéssel vállát vonogatta. Megértette, hogy a képekért pénzt adnak, de kisse bolondosoknak találta azokat, kik a képeket megvásárolták. Ha férje egy új festmény tervét közölte vele, hallgatta és egy ásitást rejtett el kis kacsoi mögött. Végezetül, a teremtő művész legnagyobb entuziasmusának közepette a következő nyugtalan és nyugtalanító kérdést veté fel:

— Azt hiszed, hogy tetszeni fog az a kép? És el fogod adni?

A férfi megijedt, elvesztette bátorságát. A felesége nem értette, de inádtá őt. Belátva azt, hogy eszméi közlésével unatja, nem beszélt többé vele ezekről. Magának tartotta álmait. A nőcske elkezdett otthon egyedül unatkozni. Az a vágya támadt, hogy kimenjen. A férje nem kísérhette el. Lelke mélyén rettenetes féltékenyen, egyedül engedte őt kimenni. Munkában

a képe előtt megreszketett, ha azokra gondolt, akik az utcán nézik a feleségét, valami szeretetreméltóságot suttognak a fülébe, talán el-kisérik. A vászonon a színezés hatásos és szenvedélyes lön; de ben a házban nem kérdezett semmit, nem tett ellenvetéseket. Megengedte Biankának, hogy elfogadó napja legyen, mint egy magasállású asszonynak. Ezzel az van mondva, hogy az asszonyka kivette erre magának az engedélyt, anélkül, hogy valami sokat kérdezősködött volna. Ezeket a festő felületének, zavarban, bosszus kedvben és szórakozott-nak mutatkozott.

Az asszonyka, dühösen, hogy a művésznek nem jól áll a nyakkendője és az ujjai tele festékekkel, édes, kicsi, aranyos fejcskáját rázva dünyögött:

— Ezek a művészek!

Aztán bálba vitte. A művész nem találta ott helyét négyzögletű vállaival, melyek a frakkból kitörni fenyegetődtek, komoly arcával, melyet egy futó mosoly csak nagy ritkán derített fel.

Az asszonyka hajnalhasadtig maradt és táncolt, úgy, mint ahogy épp csak keskeny, karsu és kecseljes kis nőcskének tudnak táncolni. A férje látta őt egy kinyalt bolond karjából, egy ostoba vagy rossz ember karjába tipegni, folyton jókedvben, szellemét és bájait egy csomó lelketlen emberre pazarolva. De nem tett szemrehányást és nagyon meg volt elégedve, mikor fehér, tollakkal díszített mantillájába takarható és hazavihette. A kocsiiban félálomban ásitott az asszonyka. És ha férje tartózkodva, könnyes csókot nyomott az ajkára, mozdulatlan maradt és tette magát, mintha nem kapott volna semmit, hogy viszonzoznia ne kelljen.

Eleinte minden tíz percben felment a műterembe, hogy vidám meglepetést szerezzen férjének és ő boldog volt a látogatások felett, melyek a kisse homályos helyet a szerelem napfényével töltötték be. De sok lépcsőn kellett felmenni a műterembe, ez kifárasztá az asszonykát és felhagyott látogatásaival.

A munkásság órái lassan és lombozva teltek immár; az asszonyka nem jött, hogy azokat rövidebbé tegye. És az erős ember, a nagy művész, lehajlotta fejét és eltöprengett. Egy nap a más után, nem tudhatni mikor, az asszonyka szeretőt fogadott. Csaknem egyedül volt mindig, foglalatosság nélkül, elhanyagolva, amiatt a négy láb magas festett vászon miatt, mint ahogy mondogatni szokta az asszonyka és hozzátette: »Mert ezek a nagy zsenik nem arra való, hogy jó férfiak legyenek!« És nyugodtan szívében megcsalta őt. A szerető jött az elfogadási napokon, mint annyi mások, ott ült a családi asztalnál és részt vett a házi dolgokban. A férj nem gyanakodott. Barátságosan szorította meg kezét annak, ki nejét elarabolta. Mindenki tudta, csak ő nem. Ez a szabály, a dolgok rendje. Valóban egyedül, valóban elhagyatva, rendkívüli képeket festett. Egyikét ezeknek az asszony barátja megvette tízenkét ezer frankért. A szégyen kitudódott. Csak a férj nem tudta. Ha a mester műve jóságáról, értékéről beszélt, sajátos módon mosolygott az asszony, mintha mondani akarná:

— Ha Carló nem szeretne, sohasem vette volna meg a vásznadat!

Végre mégis észrevett volna valamit. Bianka lehetetlen órákban járt ki. Látták, amint belépett egy házba, melyben Carló nagynénje lakott. Úgy hatott az rá, mint egy törőfés, dacára vak bizalmának. Beszélt erről az az asszonynyal. Ez fennhéjázólag, lóhátról felelt neki. Azt mondta, nem tűr megjegyzéseket.

Hallgatott.

Végre, mikor a gyanu a bizonyosság küszöbén imbolygott, így szólt az asszony:

— Ha nem hagysz fel sértegetéseiddel elhagylak örökre! Soha sem fogsz többé látni. A férj hallgatott.

Soha, soha többé e tárgyban szóváltás között nem volt. Nagyon félt tőle a férj, hogy elhagyatva lássa magát. Ekkor teremtette legnagyobb művét: Paolo és Francescát. A szintén sötét, barna kordovánbőrrel bevont szoba, dísz nélkül, apró éktárgyak, mint faragott asztalok nélkül, kétfős, gotikus ablakkal. A pamlagon elterülve, holtan, fehér és mosolygó arcával fekszik Franceska, egy fehér folt a sötét alapon, görcsösen összevonaglott ujjakkal. Agyonverve a földön, fehéren, holtan, vállaival ágynak dőlve, feje a Francescához közel, fek-

szik Paolo. Vér a Franceska ruháján, a Paolo ujján, megaludt vér a padolaton. Olybá tűnt fel, mintha a két egymáshoz közeli fej még csókot váltana. Lanciotte nincs jelen, de ott van mindenütt.

Ez a távollét rendkívüli művészi hatással van előállítva. Józanul hat minden, megrázólag, tragikus, a csók is, a csók különösen. Semmi csinált mimika, semmi balletszerű. Az egész kép fölött a görög tragédia, az aischilosi végzet lebeg.

Ebben az évben halt meg a művész, egy lapangó betegségben, mely tulerős embereket szokott gyakran elragadni.

* * *

Tegnap elmentem a sirja mellett. A sirkövén két név, két személy, fájdalomtelt versekben siratja korai halálát. És ezek — az asszony és a jóbarát — az árulás még él — márványba van vésvé, a nap fénye alatt, az azur égbolt alatt, virágok között — a szemérmetlen és pompázó árulás ott tanyáz a művész sirja felett.

A Csipkés leány körme.

Más embernek egész határra való földje van és az nem csinál neki annyi bajt, mint Csipkés Ferencnek az az egy, ami volt. Pedig az is csak kukoricával volt beültetve.

Az is igaz, hogy azokban a napokban halt meg a fiatal felesége és hagyta az ő nyakán Isten-árvájának anyolec hetős leánykáját, hát valamikéval több oka is volt a keserűségre, mint más embernek. Azt is csak meg kell gondolni, hogy sokszor megmondta ám Csipkés Ferenc az Izsépek teheneinek, hogy ha még egyszer az ő földjén hajtja keresztül a marháit, számoljon le valamennyi bordájával, úgy megbotozza. És mégis ott hajtotta keresztül.

Az meg csak a Csipkés Ferenc szerencsétlensége, hogy úgy találta fültövön csapni botjával, hogy egyet sem mukkant többet. Dörzsölhette itéletnapig a nyakát, az orratájékát, nem volt abban egy ma született gyermeknek való lélek.

Még azt a bolondot is megcsinálta, hogy maga kiabálta össze az embereket. Talán segít rajta, amelyik tud.

És mivelhogy az sem tudott rajta segíteni, a ki örök életében egyebet sem tanult eféléknél, hát ott marasztották Csipkés Ferencet a városban kicsike husz esztendőre, amennyi éppenséggel elég olyan embernek, akit akkor viszt bünre a haragja, mikor a fiatal felesége pusztult el. Őt esztendőt még ebből is elengedtek. Nem ütötte be egyik társának sem a koponyáját, de még csak a darócabátjáról sem lopott le valamelyiknek egy gombot is: hát bizonyosan magába szállott, megjavult, jó ember lett. Elmehet.

Az bizonyos, hogy az Izsépek teheneise nem fogja többet az ő földjén keresztül hajtani a marháit; az is bizonyos, hogy akár a holt napjáig békességben ellehet az emberektől, amilyen respektusra tett eképen szert.

Ez legalább is olyan igaz, mint amilyen igaz az is, hogy a Csipkés Ferenc botja koppanhatnék a más fején is.

Az is lehet, hogy nehezebben kapja a munkát, mint más, aki nem szokta olyan mérgesen csinálni a számadásait, de hát utoljára Csipkés Ferencnek is csak szállott valamikéval a haragja.

Azután, ha úgy kell, fog ő az emberek kedvébe járni, hízkelkedni fog, mint a kutya, nyalni fogja a talpukat, csak ne rugdossák, nem fog semmit kívánni tőlük, csak megtűrjék, még azt is eltűrni, hogy üssék, csak ne féljenek tőle. Olyan irtózatos az, mikor az embertől félnek.

Megkérdezi az első embertől, akit talál.

— Hogy van dolga a Csipkés Ferenc leányának? — minek mondaná meg, hogy az ő leánya.

— Hát bizony megbánná szegény, hogy született, ha nem volna most olyan jó apja.

— Szereti?

— Vida Samu a tulajdon leányához sem volt jobb, amelyik meghalt.

— Nagy lett? . . .

— Szép is, de jó. Mátkája van.

— Ki?!

A Csipkés Ferenc embere nagyot néz, hogy mit bánja az a másik olyan nagyon annak a leánynak dolgát. Azért megmondja.

— Endes Ferkó.

Csipkés Ferenc összeszorította a két öklét s úgy reá meredt az emberére, mintha csizmás-

— Jó . . .
A Vida Samuék háza ott van a hid tövében, nagy ablakos, sárgás festékes ház, galambducos, gémeskutas pitvarral.

Csak annyit akart Csipkés Ferenc megkérdezni az ő komájától, hogy minek akarja oda adni az ő leányát annak, kinek a családjával harmadizben gyűlöletességben élt a Csipkés családja.

Nem fog még egy haragos szót is mondani neki. Még csak kérni sem fogja, hogy ne tegye. Annyit tudjon meg, hogy miféle ördög szállotta meg a lelküket, hogy farkas vért akarnak itatni a farkassal.

Nagy huzalkodva beállit a Vida Samuék portájára. Összehuzza magát, hogy a fejéből is csak annyi látszik ki, amiről reá nem ismernek. Ott kapja Vida Samut a galambducos pitvarban. Örvend, hogy ott kapja egyedül.

Az is nagyon megráncosodott háromszor öt esztendő alatt, a bajusza is megderesedett, a járása is reszketős lett.

— Ó is megvénült, mind megvénülnek.

Azon is tulesnek, hogy nem ismerik meg egymást. Csipkés Ferencet legalább nem. Nagyt néz Vida Samu, mikor legelőbb is azt kérdik tőle.

— Jó leány a Csipkés Erzszi? . . .

— Akar valamit vele? . . .

Csipkés Ferenc felemeli a fejét, hogy a szemébe lássanak.

— Az apja vagyok.

Vida Samu nem mutatta, hogy örvend, azt sem, hogy nem várta. Azt mondja neki, hogy jöjjön be, ott megkapja a leányát.

Csipkés Ferenc egyet sem mozdul.

— Igaz, hogy mátkás? . . .

— Ünnepkor esküszik.

— Endes Ferkóval? . . .

— Vele.

Szorítja Csipkés Ferenc a botját, hogy meg ne induljon valahogy magától. Oda megy egész közel az emberéhez s úgy néz a szemébe.

— Megbolondultál Vida Samu?! . . . Megmondta annak a leánynak, hogy száz esztendő óta vicсорítja egymásra a fogát az Endes és a Csipkés familia?

Azt sem mondta meg, hogy szemét kivájnák egymásnak, ha nem undorodnának egymáshoz menni?!

Azt talán még te is elfelejtetted, Vida Samu, hogy engem az Endes Ferkó apja turt ki abból, amim volt. Talán az is érette esett meg rajtam.

Vida Samu akkép áll előtte, mint a bünös a vallatója előtt. Talán igazat beszél Csipkés Ferenc.

S látod uram, hogy csak egy körömfeketényit meghunyászkodott, a másik mint kap egyszerre vérszemre Csipkés Ferenc.

Belenyomja a porba a botját, reá támaszkodik nagy hetykén és olyan hangon beszél, mint ha tenni sem lehetne az ellen, amit ő akar.

— Endes Ferkónak a kutyámat sem adom. Hagyja az én leányomat.

— Neki ígértem.

— Én nem akarom. Mondd meg neki. Különben én mondom.

— Szereti a leányt . . .

— A leány utálja.

— Az sem.

Csipkés Ferencnek tüzes lesz a szeme.

— Kell utálja, ha Endes. Akarod annak az utját adni?! . . .

— Nem.

— Vida Samu, a te leányodat nem adnád oda az ellenségednek.

Vida Samunak meglágyul egy kicsit a hangja. Akarna a lelkére beszélni az emberének.

— Én is oda adnám, ha olyan derék ember volna az. Még csak nem is gondolkoznék.

Csipkés Ferenc összeszorítja a fogait, hogy nagy nehezen fér ki közöttük az a néhány szó, amit mond.

— Én nem adom oda.

— Az enyém. Ugy akarom.

Olyan lett Csipkés Ferenc, mint a vadállat, mikor vérszagot érez. A vér úgy toporzékol, mintha mindjárt megrepeszténé a csatornáit.

A hangja is olyan, hogy az állat sem tudna különbet nyögni.

— Azt el nem veszed tőlem. Az én vérem. Ne akard a rosszamat.

Kár volt Vida Samunak oly igaz ok nélkül a legkegyetlenebbel taposni az embere fejére. Csak azt ne mondta volna, amit mondott.

— Ereszd le azt a botot. Az én fejemnek keményebb a fala. Ugy sem tennél kárt benne.

Annyit ért vele, hogy elhajította magától az a másik a botját és úgy pusztá kézzel esett neki összeszorított ököllel.

Vida Samu széles vállu, erős karu ember, úgy áll Csipkés Ferenc előtt, mint a mozdulatlan erőslábu, kötörny.

Az a másik töri össze rajta az öklét, ha reá csap.

Mégis ráütött Csipkés Ferenc, egyenesen a mellibe, hogy megtántorodott belé az erős ember.

Azután visszaugrott, hogy el ne érje a másiknak az ökle. Ahogy Vida Samu visszaütötte, atól egyben összeesett és kiszökent orrából, szájából a vére a lágy, homokos, ezüstsütrkés földre.

Ugy összezsugorodott ott, mintha teli szájjal szörpölné magába a piros vérét.

Annyit még látott Csipkés Ferenc, hogy előszalad valami vékony növésű, halovány piros arcú leány, bizonyosan az ő leánya, és még csak meg sem ijed attól, hogy egyikük a vérben fekszik, úgy félti a másikat, Vida Samut.

Fut hozzá, öleli, cirógatja és táncolni tudna örömeben, hogy baja nem esett. Még a kabátját is lecibálja róla, hogy talán egy meglát rajta valami kék foltot . . . Az apja meg ott fekszik, hogy szinte fujja ki a lelkét. Az igaz, hogy a leány nem ismerheti.

Mégis jobban fájt ez Csipkés Ferencnek, mint annak az erős embernek az ütése.

Feltápázkodik és kivonszolja magát az udvarból, amíg reá nem uszítja a kutyát.

. . . Csipkés Ferenc úgy érzi, hogy viszi magával a szívében a leánya mind fiz körmének a helyét.

Erényes hiúságból.

— Vig jelenet. —

(Előkelő klub. Bör-divánok, zsöllyék. Középen zöld posztóval bevont hosszú asztal, rajta a medicei Venus szobrocskája és egy eszengetyű.)

A gróf: Uraim! A nőbarátok klubja, melynek elnöke lehetni szerencsém van, ma tartja évi közgyűlését. Az az óhajítás egyesített miniket, hogy a női szív rejtélyét megoldásához közelebb hozzuk. Az alapszabályok 9. §-a értelmében ezennel felszólítom a klub tisztelt tagjait, sziveskedjenek jelentést tenni a lefolyt év szerelmi kalandjairól. Tavaly ilyen jelentést hallottunk, mert a 10. §. b) pontjában kikötött diszkreáció föltétele nyert alkalmazást. E pont értelmében a kedvező lefolyású kalandok fölött semminemű eszmecsere nék sincsen helye; reményem tehát, hogy ez idei közgyűlésünk is felszólalás nélkül fog lefolyni.

A herceg: Sajnálom, de kénytelen vagyok a mélyen tisztelt elnökség reményét meghiúsítani. A 10. §. arra kötelezi a klub tagjait, hogy szerencsétlenül végződött szerelmi élményeiket a sértett hiúság kimélete nélkül nyíltan föltárják . . . Szót kérek tehát.

A báró: Azután én jelentkezem szólásra.

Az örgróf: Tessék engem harmadiknak följegyezni.

A kapitány: Engem meg negyediknek.

Több hang: Engem ötödiknek . . . engem hatodiknak . . . hetediknek.

A gróf (csodálkozva): Hogyan? Jól hallok-e? A nőbarátok klubjának tagjai valamenyien szólásra jelentkeznek, hogy szerencsétlenül szerelmi kalandokról tegyenek jelentést?

Mind: Fájdalom! Fájdalom! (Általános sóhajtozás.)

A gróf: Talán az erény ragálya ütött ki szerencsétlen városunkban.

Mind: Ugylátszik!

A gróf (elkomolyodva): Uraim, én is kénytelen leszek később magamnak megadni a szót!

Mind: Rettenetes!

A gróf: Szomorú kényszerűség. Most tehát a herceget illeti a szó.

A jegyző: Bocsánat! A közgyűlés nem teljes számu.

Több hang: Alfréd nincs jelen!

A gróf: Valóban, úgy van. Nem is vettem észre. Legifjabb klubtagunk, aki eddig a legnagyobb érdeklődést tanúsította egyletünk ügyei iránt, ma sulyos kötelességmulasztást követett el. Amióta ez a fiatal művész elhagyta az arcképfestést és az egerek családi életéből vett jelenetek ábrázolására adta magát, lényében sajnálatos változás állott be. Kénytelen leszek őt megérkezése után megrovással illetni.

Mind: Helyes! Helyes!

A gróf: Most pedig térjünk át a napirendre. Szabad-e kérem hercegséged?

A herceg: Történetem rövid. Több hétig udvaroltam egy bájos fiatal nőnek. Eleinte úgy látszott, mintha szívesen fogadná udvarlásomat. De amidőn arra került a sor, amit a franciák lélektani momentumnak neveznek, megvetéssel utasított el, amit annál inkább fájlaltam, minthogy e pillanatban a kis asszonyka százszorta bájosabbnak tűnt föl, mint bármikor.

A gróf: Milyen ama hölgy hajszíne?

A herceg: Hamvasszöke. Olyan határozatlan, diszkreitan fénylő szín, amilyent gyakran találunk régi pénzekben.

A gróf: Jegyző ur, sziveskedjék ezt a nyilatkozatot jegyzőkönyvbe venni.

A jegyző: Igenis, elnök ur.

A gróf: Most a báró uron a sor.

A báró: Az én esetemet még nagyobb rövidség jellemzi. A hölgy, akinek udvaroltam, meghitt, hogy látogassam meg.

Több hang: Halljuk! Halljuk!

A báró: Elmentem, tüzes szerelmi vallomásra ragadtattam magamat és a következő pillanatban — az utcán voltam. Az a tekintet, amellyel Gábor arkangyal őseinket a paradicsomból kiűzte, az égő gyufaszál színvonalára süllyed a felháborodás lobogó lángoszlopaival szemben, melyek gyors visszavonulásom közben utánam löveltek. A parancsoló és mégis kedves kézmozdulatot, mely hirtelen elbucszatott, sohasem fogom elfelejteni.

A gróf: Prűderia, hirtelen haraggal párosulva. Kérem jegyző ur, vegye ezt jegyzékbe.

A jegyző: Igenis, elnök ur.

A gróf: Örgróf ur, önt illeti a szó.

Az örgróf: Hamis diagnózisnak eslem áldozatul. Hölgyemet kacérnak tartottam, mert bátorítólá mosolygott reám. A kitünetes szárféle apró jele, mely jelentéktelensége dacára kerüli ki a gondolkozó ember figyelmét, elhittette velem, hogy az imádott megbecsüli jó tulajdonságimat. De fájdalom, nemsokára kellett tapasztalnom, hogy sokkal komolyabban veszi a tisztességet, mintsem feltételezhettem volna. Lesújtó tekintettel háta fordított nekem.

A gróf: Jegyző ur, ki ne feledje a háta, ez a fontos.

Több hang: Ugy van!

A gróf: Kapitány ur, most ön következik.

A kapitány: Néhány napig kémszemlét tartottam, azután rohamot injéztem, de nem sikerült. A hölgy eleinte örömteljesen elpirult, sokat ígérőleg mosolygott, hirtelen fölháborodott, elhalványult, dühös lett. Haragos tekintet, parancsolólag az ajtóra mutató kéz. Vigyorgó szolgálak, elfojtva nevető komorna. Felkötöm a kardomat. Bucszom. A kegyetlennek arckifejezése, kézmozdulata, tekintete rendkívül bájos — felejthetetlen!

A gróf: Jegyző ur, foglalja jegyzőkönyvbe az arckifejezést, kézmozdulatot, tekintetet. Most pedig önmagamnak adom a szót.

Több hang: Halljuk! Halljuk!

A gróf: Az én esetem hasonlít az előttem szólottéhoz. Engem is szinte provokált a valamástételre gonosz szépem és azután csufult elutasított. Noha abban a rettenetes pillanatban káprázott a szemem, azt mégis észre vettem, hogy a harag és méltatlankodás pompásan illik és halvány arcszínét bámulatosan megélénkíti!

(Az urak mind fölállnak és izgatottan föl s alá járnak.)

Több hang: Rettenetes! Gyalázatos! Hallatlan! Oh, ezek az asszonyok!

A gróf: Csendet kérek uraim!

(Az ajtó megnyílik, Alfréd belép.)

Alfréd: Jó estét uraim!

Mind: Ah! Alfréd! Milyen fény e szerény hajlékban! Milyen megtiszteltetés! Milyen leereszkedés!

Alfréd: Kérem a tisztelt elnökséget, bo-

csássa meg késésemet. Művészi hivatásom kötelességei tartottak távol. . .

Mind (gunyosan): Hivatásának kötelességei! Halljuk! Halljuk!

Alfréd: Egy genréken dolgozom, mely a kiállításra van szánva. Címe: «Egércsalád a reggelinél.»

Mind: Remek! Pompás!

Alfréd: Modelljeim egyike annyi ideig várakoztatott magára, hogy lehetetlenség volt korábban eljőnnöm.

Elnök: A művészi ok tekintetbe vételével elnézzük önnek súlyos mulasztását. Most pedig, uraim, konstatáljuk az eredményt. A nőbarátok klubja borzasztó vereséget szenvedett. Balsikereink égbekiáltók és . . .

Alfréd: Alapszabályaink 10. §-a értelmében szót kérek.

Mind: Micsoda? Ön is? Ah!

Alfréd! A közgyűlés hizelgő kétkedése vissza adja önbizalmamat. Igen, bajtársaim én is áldozatává lettem egy ravasz, kacér nőnek.

Elnök: Ön a szó, szerencsétlen fiatal ember!

Alfréd: A mélyen tisztelt elnökség részvéte balzsamot csepegtetett megsebzett szívemre. Halljátok tehát! A múlt nyár elején történt. Művészi tanulmányok kedvéért X. fürdőbe utaztam, amelynek pincéi bő anyagot ígértek vázlataim számára. Barátaim egyike a sétányon bemutatott egy bájos fiatal nőnek. Szép volt, mint az, akit önök mindegyike szeret. Alkalmat vettem magamnak, hogy ezt megmondjam neki. Elmondtam neki minden nap. Ez ugyan banális, de mindig hatékony. Különb mint festők sokkal szabadabban nyilatkozhattam a női szépségről, mint más. Fejtetésem tetszeni látszottak neki. Lassankint megajándékozott bizalmával. Arra utalt, hogy a szépség gyakran nagy kellemetlenségeket okoz a nőknek. A szép nő ki van téve a tapintatlan férfivilág tolokodásainak. Mindenütt ő a figyelem központja. A társaság rabszolgája ő, ki mindig a világ ellenőrzése alatt áll s hasonlít a kiállított tárgyakhoz, amelyeket a kíváncsi

tömeg megbámul, de hozzányulnia nem szabad!

Mind: (sóhajva) Fájdalom!

Alfréd: Ő maga is — folytatta elbeszélését a szép asszony — sokat szenvedett szépsége miatt. Udvarlóinak seregében évekként előtt talákozott egy nyugalmazott tábornok is. Ez mindig a nyomában volt és bámuló tekintetével üldözte, de meg nem szólította, mert nem akadt senki, aki őt a szép asszonynak bemutatta volna. Egy napon végre a tábornok elszánta magát, hogy bámulata tárgyával megismerkedik. A gyógyterem ebédlőjében bevárta az alkalmas pillanatot és elállta a szép asszony útját.

— Asszonyom, — mondá az öreg tábornok — az élet rövid. kívált az enyém és nagyon sajnálnám, ha be kellene fejeznem, mielőtt egy nővel megismerkedtem, aki . . .

Tovább a szerencsétlen nem folytathatta. A szép asszony szeméből kilövellő villámsugár elnémította őt.

A megvetés leirhatatlan kifejezésével mérte végig a vakmerőt és elsietett. A szép nő, mikor ezt nekem elbeszélte, a visszaemlékezés hevében egészen azt az arckifejezést és azt a kézmozdulatot használta, amelyvel a vállalkozó szellemű tábornokot rendreutasította. Amidőn láttam az indulattól remegő finom arcot, a megvetőleg összevont ajkát, a haragtól villogó szempárt, a tiltakozó kézmozdulatot, felébredt bennem a művész és felkiáltottam: »Az égbe asszonyom, maradjon így! Nem is sejti, milyen jól áll önnek az erélyes felhaborodás! Szépsége határtalanul fokozódik, ha a föllázadt erény élénkíti! Maradjon így! Maradjon így!»

— Valóban? — kérde elpirulva. — Azt hiszi ön . . . Őszintén szólva, ezt még sohasem vettem észre.

Nemsokára elbucszott tőlem és szállására sietett, mely — mint utólag megtudtam — egy tucat becses tükörrel volt ellátva. A legközelebbi hetek folyamán beleszerettem a szép asszonyba, aki szívesen látszott fogadni udvarlásomat. Egy napon meghítt, hogy látogassam meg. Hozzásiettem. A legnagyobb szeretetre-

méltósággal fogadott. Magaviselete oly bátorító volt, hogy lassanként szerelmi vallomásra hervültem. De ebben a pillanatban a szép nő megváltozott.

Finom arca remegni kezdett, szája széle megvetőleg húzódott össze . . . nagy, sötét szeme fagyasztó hidegséggel tekintett reám és mint az éles tőr, szaladt ki a száján e szó: »Uram!« Az arckifejezés, a tekintet, a kézmozdulat, mely e szót kísérte, ugyanaz volt . . . amelyet a tábornokkal szemben használt és én balga, magam mutattam meg a szép özvegynek ezt az utat.

(Mindnyájan felemelkednek és körülveszik Alfrédet).

Több hang (megütődve): Özvegy?

Alfréd (elfogulatlanul): Igen, a báróné özvegy.

A gróf (bámulva): Báróné?

Alfréd (elfogulatlanul): Igen, özvegy báróné volt. Hajának az a hamvasszürke, szeliden fénylő színe volt . . .

A herceg (magánkívül): Amilyent gyakran találunk az aranypénzekben.

Alfréd (elfogulatlanul): Ugy van.

Az őrgróf (reszketve): Nincs-e gödröcskéje is az arcában?

A kapitány: Kis barna folt a nyakán?

A báró: Nincs-e nagy, sötétszürke szeme és fekete szempillája?

Alfréd (csodálkozva): De igen.

Mind: Szóval nem-e Natália bárónő?

Alfréd: Hogyan? Önök tehát tudják? . . .

A gróf (komolyan): Szerencsétlen! Ön tönkretette a nőbarátok klubját. Natália bárónő megszívlelte szavait és mindnyájunkkal ugyanazt a komédiát játszotta el, mint önnel. A kacér mindegyikünkkel szemben elő tudta idézni azt a helyzetet, amelyben a felhaborodott erény poseját, amely neki oly jól illett, alkalmazhatta! Jegyző ur, vegye jegyzőkönyvbe: »A hiúság gyakran az erény anyja«.

Jegyző: Igenis elnök ur!

BÚR SZABADSÁGHARCZ. Második kiadás.

Írta: **SIMON VILMOS** búr parancsnok.

Ára 1 korona 10 példány vételnél példányonként 70 fillér (35 krajczár).
(50 krajczár) Megrendelhető csak a **BELVÁROSI KÖNYVNYOMDA-BÁN** Budapest, IV. kerület, Váci-utca 81. szám alatt.

Vidéki elárusítók kerestetnek.

VÉDJÜK ÉRDEKEINKET

és csak jó minőségű árukat vásároljunk olcsó árakban, melyet csak úgy tehetünk, ha összes bevásárlásainkat és rendelvényeinket állandóan az itt ajánlott, olcsó árakról oly általánosan ismert czégnél eszközöljük.

Vidéki rendelvények pontosan és leikiismeretesen eszközöltetnek.

Vászon áruk.	Kitűnő kézől párja	Tartós női vászon ing
Teljes vég 1/4 Tartós vászon minden czélra 3.45	Fehér ingmell -13, -17, -23	Diszes -69, -72
1/4 Bőrvászon alsónadrág 3.90, 4.40	Tartós schiffon-ing sima mellel -83, -97, 1.15	Remek -88, -98
1/4 Házvászon 4.95, 5.62	R. R. 1.25, 1.42, 1.53	Kitűnő vászon ing kézihim. betéttel 1.28, 1.48
1/4 Vasvaszon női ingekre 3.78, 4.53	Remek -98, 1.18, 1.27	R. R. schiffon női ing remek diszszel -98, 1.15
1/4 Szt-István vászon női ingekre 5.60, 6.40	R. R. 1.32, 1.47, 1.58	Schiffon női hálókötös, diszes -63, -92, 1.17
1/4 Szintartó kanavászon 3.88, 4.30, 4.87	Remek -1.17, 1.28, 1.47	Schiffon uri nadrág -89, -97
Prima 5.83, 6.75	mintájú zephiere ingek 1.45, 1.55, 1.62	Remek schiffon szoknya -98, 1.32, 1.65
Lenvászon 7 lepedőre egy szélben 6.95, 7.25	R. R. schiffon óriási hálóingek 1.18, 1.37	glath szoknya diszes 1.49, 1.78, 1.95
Teljes vég kitűnő schiffon 3.98, 4.87	Tartós köpper alsó nadrág -47, -54	Tartós drill fűzők -59, -67, -83 -95
6 drb óriási vászon pohártörő -69	Himzett -68, -82	Remek halsont fűzők 1.32, 1.47, 1.65, 1.80
6 drb damaszt törülköző 1.48, 1.67	Uri selyem esokor nyakkendő -27, -38	Fűzővédő minden színben -18
6 személyre damaszt teríték 1.98, 2.74	Uri selyem magánkötő nyakkendő -29, -35, -42	Flanell divat-blouse -78, -97, 1.12
6 személyre kávé teríték 1.27, 1.48, 1.78	Uri fehér batizst esokor -10	Barchet diszes blousok 1.28, 1.47, 1.65
6 drb vászon zsebkendő -57, -85, 1.12	Kötött tartós zockni -13, -17, -22	Szövet blousok remek szépek 1.55, 1.78, 2.20
2 ágy- és egy asztalterítő 4.92, 5.70, 6.40	Remek ezernázott zockni fekete v. szines -19, -25	Creton v. zephier kötények, óriási -28, -37, -48
1 drb steppelt paplan 1.98, 2.40, 2.88	divatszinek -32, -39	diszszel -32, -43, -55
1 méter üvegfestészet függőny -17	Kartós gratiós esőernyő -88, -97, 1.10	Remek choth kötény diszszel -39, -49, -72
1 drb óriás ilanell takaró 1.69, 1.87	Titűnő nyersselyem esőernyő 1.68, 1.87	-83, -97, 1.10
Óriási smyrna utánz. szőnyegek 5.92, 6.85		óriási mellel -99, 1.12, 1.28
	Női divat.	Női szintartó harisnya párja -10
Uri divat.	4 gombos remek női bőrkeztű párja -69	ezernázott kötött fek. és szines -92
Kitűnő gallér minden alakban -12	Remek fátyol minden színben -13, -17	Divatos térdharisnya 39, -47, -55
		Gratiós női ernyő -98 -1.15, 1.65 1.98

SCHRANK és BLAU

Főüzlet: VI. ker., Nagymező-utca 8. (Teréz templommal szemben). BUDAPEST, Fiók-üzlet: VII. ker., Kerepesi-ut 15. szám. Fehérló szállóda.

Hölgyekre nézve fontos!

A bécsi cs. kir. kísérleti intézet, továbbá a budapesti m. kir. vegyészeti laboratórium és dr. Liebermann tanár, Magyarország kimagasló vegyészkapacitása által vegyileg megvizsgált és minden ártalmas alkatrésztől mentnek talált nőtisztító-különlegességek:

„Juno-Pasta“

mely a láthatatlan női szépség-szernek nevezetik. Ezen pasta azonban

egy fehér színt ad az arcnak, a nélkül azonban, hogy a legélesebb szem által sem vehető az arcon bármi is észre. Ezen szer nappal a kimenés előtt, de különösen bálók és koncertek alkalmával használják. Ára egy tégelynek 2 frt 50 kr, egy kicsinynek 1 frt 50 kr és 60 kr.

Juno-Crém,

arc- és kézbőre nézve kitűnő konzerváló szer. A legjobb eredménnyel használják mindenféle bőrtisztálanságok ellen, ugymint arczszepők, májfoltok stb., ugyszintén arc- és orrvörös, illetve kékségek ellen. Ára 1 frt 50 kr, 1 frt és 60 kr köcsögökint. Az ehhez tartozó gyógyfüvekből készült Juno-szappan ára darabonként 40 kr.

Toilette- és parfüm-cikkek.

Kapható Jaulus Teréznel, Budapest, Erzsébet-körút 54., II. 2. Továbbá Török József gyógyszerésznél, Király-utca és Andrassy-ut. Nerudánál Kossuth Lajos-utca. Brychta és Nirschy Budapest, Kerepesi-ut 57. sz.

JENCS-féle Magyar Restitutions-Fluid

lovak és szarvasmarháknak. JENCS VILMOS gyógyszerész Budapest, II. ker., Széna-tér 1. szám. Hol a ló vagy szarvasmarha állandóan használásban van, a szer nélkülözhetetlen. Remészen használva az állat isomerczjét fokozza, kitartóbb, erősebb teszi; megátalja a lábak mecs bönüdsét, az intagulást s az ugynevezett pókosodást. Ára 2 korona.

Szép, bűszke

Bajusz

ékessége minden férfunak, a Kuhlmann-féle híres bajusz-kenőcs a legrövidebb idő alatt hat. Ártalmatlansága biztosítva. Ártalmatlansága biztosítva. Tégelyenként 5 korona, az összeg előleges beküldése mellett. Postaártekeket fizetés gyanánt elfogadok. Kuhlmann Károly, Düsseldorf haj- és szakáll-ápoló speciálista.

Fogak

10 forinttól, valódi amerikai módszer, 10 évi jóállással. A gyökér eltávolítása fölösleges. Szájpadlás nélkül is. Vidékiek 24 óra alatt kielégítettnek. Részletfizetésre is. Kovács J. fogműterme, Budapest, Károly-körút 9., II. em. 8. szám. (gróf Hadik palota.) Található naponta reggel 9-től d. u. 5-ig

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elveszített erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapnak mindazok, akik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezeket, akik fiatal-kori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben valamint eiveszített férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, akik a fiatal-kori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerősödés szükséges, csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket.

Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institute-nak az alant jelzett címre, ahonnan a csomagot rögtön elküldik.

Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni.

A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 75 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika. A levelek mindig bérmentesítendőek.

Jöjjenek hozzám,

ha elegáns és tartós cipőket akar-nak vásárolni. Kizárólag saját gyártmányomat tartom, melyek tartósságáért jóállással szavatolok. Óriási választék, bámulatos olcsó árak mellett. Vidéki rendeléseket jobban esz-rőlők, mintha az ille-tő személyesen vá-lasztotta volna. Nem tel-szötékész-séggel kicserélek vagy a pénzt visszaadom.

- Férfi vikszos cipő, egy darabból, erős talp 3.-
- Férfi vikszos betétes cipő, elegáns kivitel 3.20
- Férfi vikszos elültűzős cipő, gavallér forma 4.-
- Divatos barna vagy sárga bagarna, előlkaposos 4.-
- Szalonlak, kezlyübörzár, fűzős vagy cugós 4.-
- Box Calf, borjúbőr fűzős cipő 4.-
- Legújabb fekete vagy sárga kerékpárcipő 2.80
- Női finom zergebőr, cugós, 16 cm. magas szár 3.-
- Női finom zergebőr, fűzős cipő 3.30
- Szalonlak, fűzős vagy cugós 3.50
- Divatos barna vagy sárga fűzős cipő 3.40
- Fekete vagy barna zerge félcipő 2.20

Több száz divatos ábrákkal ellátott árjegyzékem, mér-tékvevési utasítással együtt ingyen és bérmentve. Mindennemű finom fekete és sárga kenőcsök. **Agulár Ede** BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 6. A New-York palotával szemben. Kérem a címre ügyelni,

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy II. ker., Fő-utca 7. szám alatt (a főpostával szemben) egy a mai kor követelményei-nek teljesen megfelelő

látzerészeti üzletet, műhelyvel egybekötve rendeztem be. Dusan felszerelt raktárt tartok orrosiptetők és szemüvegekből, 14 karátos arany, double a-rany, állany, alluminium, ezüst teknősbéka bivaly szarv stb. keretekben, színházi, tábori látszóvevek, mindenféle kivitelben lorgnonok, vala-mint kipróbált és hitelesített hőmérők és időjelzők s minden e szakmába vágó látzerészeti cikkek-ből. Mindenféle e szakba vágó javításokat elvállalok s azo-kat pontosan, jutányosan s gyorsan eszközölöm. Az optika terén hosszú időn át szerzett tapasztala-taim azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy általam kiválasztott szemüvegekhez az orvosi rendelés nem fejt-tlenül szükséges. Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy t. vevőimet minden tekintetben teljesen kielégítek s midőn még a nagyérdemű közönség kegyes pártfogásáért esedezem, magamat a n. é. közönség szives jóindulatába ajánlva maradok teljes tisztelettel

GROSZ SANDOR LÁTSZERESZ Budapest, II., Fő-utca 7. szám alatt.

Epilepsia.

A ki nehezű, görcs és más ideg-bajban szenved, kérjen leírást erről. Kapha-tó ingyen is bérmentve a Hattyu gyógyszer-tárban, (Schwannen Apotheke) Frankfurt a M.

Valódi javított **Kapezin-kenőcs** Rheuma, **C S U Z,** Köszvény, Ideges főfájás, hűlés, idegbaj és mindeu-nemű esontbántalmak ellen kitűnő hatá-sának bizonyít szer. Egyszer bedörzsölés után a legkínosabb fájdalmakat és esontbántalma-kat megszünteti. Kis tégely 1 kor., nagy tégely ára 2 kor. Kapható a legtöbb gyógyszer-tárban. Az ár és 35 fillér postaköltség beküldése után bérmentve vagy utánvétellel küldi **SZABADY JÁNOS** gyógyszerész Budapest, VII., Damjanich-utca 2/M.

Gyengeségi állapotok, (Impotentia) ellen páratlan sikerű gyógy-hatásai folytán legmelegebben ajánljuk **Dr. Mitzger Tivadar** HIRNEVES hydro elektrotherapiái rendsz. ö-impézetet BUDAPEST, VI. ker., Teréz-körút 44., I. em. Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető. Rendelés délelőtt 8-1-ig, d. u. 2-8-ig

Gummi Halhólyag és gummi, elismert legjobb francia gyártmány, eredeti párisi csoma-golásban, tucatonként: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16 korona. Capot americans (rövid): 6, 8, 10 ko-rona. Párisi holgy öv-szívaoskák 4, 6, 8, 10, 12 korona. Női övszerek, (Pely Porus), Pessarium oclusivum, Mienzinga tanár szer-mű: 5 korona, bevezető hozzá: 3 korona. Diana-öv (havi kötszer) darabonként: 11 korona. Dusan felszerelt raktár: irrigatorok, bidék, minden-nemű suspensoriumok, valamint a betegapo-láshoz szükségesített összes cikkek férfiak és nők részére. Még nem felelőt készséggel kicserélem. — 10 kor. rendelésnél bérmentve, 20 kor. rendelésnél 20% engedmény és bérmentve. Szolid kiszolgálás! Olcsó árak! Kimerítő árjegyzékeket, zárt borítékban, titoktartás mellett, díjtalanul küld szét: **KELETI J.** orvos-sebész mű-és kötszer-gyar Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17/M. Alapítottatott 1878-ban. Tisztelettel keretik a címre jól ügyelni!

Nagy óra javítási műhely. **80 kr** minden óra javítás **80 kr** 3 évi jóállás mellett. Cím alatt egyes vidéki javítások pontosan eszközöltetnek. Zálogcédulákat mindennemű arany- és ezüst ingó tárgyak-ról, ugyszintén brillant- és drága-köveket a legjobban lehet értékesíteni **Munk Rudolf** Budapest, IX., Soroksári-utca 14. sz.